

HAJDÚ-
BIHARIXXXVIII. ÉVFOLYAM
180. SZÁM

ÁRA: 1,80 FORINT

1981. VIII. 2.,
VASÁRNAP

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Most még kevesen...

Virágkarnevál idején tízezrek

MEGYENK IDEGENFORGALMÁRÓL

Alig pár nappal túl az idei nyár felén, az idegenforgalmi főszezon kellős közepén, megállapítható Hajdú-Bihar megye vendégforgalmáról, hogy az előző esztendő hasonló időszakához viszonyítva közepesnek nevezhető.

Az idegenek számára is büszkén javasolható üdülőhelyeink, idegenforgalmi központjaink — a megyeszékhelyen kívül Hortobágy, valamint a gyógyvizeiről híres Hajdúszoboszló — más-más jellegű érdekességet kínálnak az odautazóknak.

A Hajdú-Bihar megyei idegenforgalmi Hivatal illetékesi elmondták, hogy általános tapasztalat a főszezon eddig eltelt két hónapjával kapcsolatban, hogy a szokásosnál valamivel később kezdődött meg a megyénkbe kikapcsolódni érkezők „nagy rohama”, vagyis az igazi főszezon. Meglepő, ugyanakkor örömteli tény — hiszen az idegenforgalmat országosan irányító szervek, intézmények igénye is ez lenne —, hogy jelentősen megnövekedett a Hajdúszoboszló idegenforgalma. Előszó szerint, tehát áprilisban, májusban viszont kevesebb külföldi kereste fel az említett kiránduló központokat.

Debrecenben, így az augusztus eleji napok idején — szintén évek óta ez a tapasztalat — nincs nagy vendégjárás, az idegenforgalmi hivatal által bérelt fizetővendégszobák nagy számban az igénylők rendelkezésére állnak. A szokásos menetrend szerint zajlanak a különböző városnéző séták és autóbussz kirándulások. Elsősorban Szovjetunióból érkező csoportok ismerkednek a várossal, de más környező szocialista ország turistái is szívesen felkeresik — ha nem is mindig csoportosan — megyénk székhelyét.

A virágkarnevál idejére — az idegenforgalmi szakemberek egyértelmű véleménye és előrejelzése szerint — a szokásosnál csaknem tíz-tízennyel többezre nő a város vendégforgalma. Erre felkészültek a vendégfogadók, és azokat a csoportokat, egyéni turistákat, akiknek nem jut szálláshely Debrecenben, a környező városokban kívánják elhelyezni.

A Hortobágyot elsősorban a nyugati turisták tartják különleges természeti környezetnek, ebből nyilvánvalóan következik, hogy nagy számban felkeresik. Az idei idegenforgalmi főszezon új jellegű városokban kívánják elhelyezni.

igen kapos hortobágyi lovasútra, amelynek a résztvevőit Tiszafüreden szállásolják el. Hajdúszoboszlón a több ezer vendéget fogadó üdülők mellett természetesen szükség van a fizetővendégszolgálat tevékenységére is. Ezekben a napokban nincs hiány szabad szobákból, leggyakrabban az idegenforgalmi hivatal által bérelt fizetővendégszobákban. Az előző években tapasztaltakkal ellentétben az idén átlagosan hosszabb ideig tartózkodnak a fűrészfűrészben a kikapcsolódást kereső hazaiak és külföldiek.

— k. d. p. —

Befejeződött
a nemzetközi
ifjúsági tábor

Mint arról már hírt adtunk, július 22-től a litván Komszomol, az FDJ Potsdam megyei és a csehszlovák SSM délmorva kerületi ifjúsági szervezeteinek tíz-tíz tagú küldöttségei táboroztak Hajdúszoboszlón a megyei KISZ-vezetőképző iskolában és táborban.

A hazánk, szűkebben megyénk ifjúsági mozgalmával, politikai, kulturális, gazdasági életével ismerkedő fiatalok számára programja — üzemlátogatások, sport- és szórakoztató kirándulások — július 31-én ünnepélyes táborzárással ért véget. A küldöttségek augusztus 1-én utaztak el a megyéből.

Kulturális program
augusztus 20-ra

Alkotmányunk ünnepére ezúttal is sokszínű kulturális programmal készül Debrecen. A nap legfőbb attrakciója várhatóan a hamaivól újjáéledő virágkarnevál lesz, amelynek útvonala a Vörös Hadsereg útja—Kossuth tér—Hatvan utca—Bethlen utca—Tanácsköztársaság útja—Nagyerdei körút—stadion. A

menetben a tervek szerint huszonegy nagyméretű virágkompozíció szerepel. Debrecen üzemek, iskolák képvisezői mellett hazai és külföldi művészegyüttesek is felvonulnak. Menetzenekar érkezik Litvániából, leányzenekar Lengyelországból, ifjúsági zenekar Finnországból, népi együttes Romániából, Bulgáriából, Belgyümből, táncezenekar az NDK-ból. A menetet a pallagi nemzetközi lovasverseny résztvevői zárják.

A virágkarnevál menet reggel fél kilenckor indul el, de a program valójában már nyolc óra körül a veterán autók és motorok felvonulásával kezdődik. A nagyerdei stadionban a veterán futnak be a veterán járművek, a virágkarnevál kompozícióinak bemutatója és a zsűrizés 10 óra körül kezdődik. Ugyanakkor a Debreceni Állami Gazdaság lovaspályáján kezdődik a debreceni nemzetközi lovasverseny a XIV. virágkarnevál nagydíjért, magyar és külföldi résztvevőkkel.

Augusztus 20-án Debrecen különböző pontjain zajlanak majd a kulturális műsorok. A Kölcsey Művelődési Központ parkjában 10—15 óra között a III. folkhétvége közreműködői szórakoztatják majd a közönséget. A nagyerdei szabadtéri színpadon délután fél háromkor kezdődik gálaműsor, néptáncgyűjtések és énekkarok részvételével. A Kölcsey Művelődési Központ parkolójában 15 órától rendezik meg a veterán autók és motorok ügyességi versenyt. 16 órától a város különböző pontjain térzenékre kerül sor, 20 órától pedig a virágkarnevál kocsijai ismét végigvonulnak a főútcán. A szabadtéri színpadon 21 órától a Golf, Rolls és P. Box együttesek adnak koncertet.

A virágkultusz jegyében több kiegészítő programot is lebonyolítanak. Augusztus 15—26. között a pallagi kertészeti kísérleti telepen Cana-bemutatót tartanak, augusztus 21-én pedig a szombathelyi Kertész Tsz rendez virágvásárt a Nagyállomás előtt és a Zamenhof utca sarkán. A virágcsodákat bemutatójának színhelye ezúttal a Gyergyó utcai Kereskedelmi és Vendéglátó-ipari Szakközépiskola.

Szélnőzsza

FILM AZ
ARANYCSAPATRÓL

Sok ezer méternyi archív felvételből készítették az elmúlt hónapokban a Hunnia stúdióban Surányi András, Az aranycsapat című film rendezője. A magyar labdarúgás fénykorát megelevenítő mű az egykori képek mellett mai beszélgetéseket is a közönség elé tár. Így a labdarúgás régebbi és újabb csillagait — köztük Puskást, Czibort, Pelét, Beckenbauer, Rumenniggét — egyaránt láthatják hallgatók az érdeklődők. A közeljövőben utazik a stáb Nagy-Britanniába, ahol az angol futball kiválóságait kéri kamera elé, s a Wembley stadionban tervezik megszólaltatni Sebes Gusztávot.

MUNKANÉLKÜLI
MAJMKOK

Munkanélküliség sújtja a kókuszdíszedő majmokat Thaiföldön. Mint azt a bangkoki parlament egy dél-thaiföldi képviselője a sajtónak elpanaszolta, a kókuszdíszedő majmokat a munkanélküliség sújtja a kókuszdíszedő majmokat Thaiföldön. Mint azt a bangkoki parlament egy dél-thaiföldi képviselője a sajtónak elpanaszolta, a kókuszdíszedő majmokat a munkanélküliség sújtja a kókuszdíszedő majmokat Thaiföldön. Mint azt a bangkoki parlament egy dél-thaiföldi képviselője a sajtónak elpanaszolta, a kókuszdíszedő majmokat a munkanélküliség sújtja a kókuszdíszedő majmokat Thaiföldön.

gyermeküket —, most aratás után a kókuszdíszedő majmokat Thaiföldön. Mint azt a bangkoki parlament egy dél-thaiföldi képviselője a sajtónak elpanaszolta, a kókuszdíszedő majmokat a munkanélküliség sújtja a kókuszdíszedő majmokat Thaiföldön.

A VIZEK FEKETE
KRÓNIKÁJA

Hazánkban minden korábbinál több számban, több mint hatvanan fulladtak vízbe júliusban. Az idén, az első hét hónapban több mint 180-an lelték halálukat a Balatonban, más

tavakban, folyókban, bárnyagot nézett át az elmúlt hónapokban a Hunnia stúdióban Surányi András, Az aranycsapat című film rendezője. A magyar labdarúgás fénykorát megelevenítő mű az egykori képek mellett mai beszélgetéseket is a közönség elé tár. Így a labdarúgás régebbi és újabb csillagait — köztük Puskást, Czibort, Pelét, Beckenbauer, Rumenniggét — egyaránt láthatják hallgatók az érdeklődők. A közeljövőben utazik a stáb Nagy-Britanniába, ahol az angol futball kiválóságait kéri kamera elé, s a Wembley stadionban tervezik megszólaltatni Sebes Gusztávot.

gyermeküket —, most aratás után a kókuszdíszedő majmokat Thaiföldön. Mint azt a bangkoki parlament egy dél-thaiföldi képviselője a sajtónak elpanaszolta, a kókuszdíszedő majmokat a munkanélküliség sújtja a kókuszdíszedő majmokat Thaiföldön.

TELJES NAPFOGYATKOZÁS. Felhőmentes, tiszta időben követhették a több ezer kilométeres vonal mentén elhelyezett megfigyelőállomásokról a különleges természeti jelenséget, amely idén csak a Szovjetunió területén volt észlelhető. Számos ország küldte el csillagászait: hét országból, mintegy kétszázan érkeztek (Telefó: TASZSZ—MTI—KS)

MAI SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

ÉPÍTÉSI NAPLO

(3. oldal)

TESTVÉRSZÁGOK ÉLETÉBŐL: NDK

(6. oldal)

GYERMEK-VILÁG

(10. oldal)

SZABADIDŐ

(12. oldal)

A debreceni Unió Áruház raktárában — elsősorban a három debreceni székhelyű nagykereskedelmi vállalat jóvoltából — jelentős mennyiségű áru várja a szezonvégi vásár kezdetét

HOLNAPTÓL

Nyári vásár

Hétfőn reggel megkezdődik a nyári vásár. A ruházati cikkek hagyományos szezonvégi vásárán a méterárak és lakástextiliák 30, a konfekciós készletek 40 százalékos árengedménnyel kaphatók. A fehérnemű 30, a darab- és cipő 40 százalékos árengedménnyel kerül eladásra.

A Hajdú-Bihar megyei Ruházati Kiskereskedelmi Vállalat 33,5 millió forintot árvalalappal kezdi a szezonvégi vásárt. Ez némileg meghaladja a tavalyit, s a várható nagy forgalom miatt még jelentős árut kötöttek le különböző nagykereskedelmi vállalatoknál. Négy és fél millió forint értékű méterárú és lakástextília került a vállalat 32 debreceni és 15 megyeszékhelyen kívüli boltjába. Jelentős mennyiségű konfekcionált ágyneműt sikerült beszerezniük.

Meghaladja a 13 millió forintot a konfekciós készletek értéke. Elsősorban a bébi-, lányka-, bakfis- és női ruhák készletének bővítésére törekedtek, gondolva az iskolászezonra is. Jelentős, hogy a Debreceni Ruházati Kiskereskedelmi Vállalat vásároltak a férfiaknak több ezer rövid- és hosszúujjú inget könnyű vászonnadrágot, zakókat, ballonokat ajánlanak.

Két esztendeje nem volt bevonva a szezonvégi vásáron árengedménnyel árusítható cikkek körébe a darab- és cipő-áruválaszték egy millió forint. Az áruház elsősorban a Skála-hálózatot keresztül igyekezett olyan árucikkeket beszerezni, amelyek színesítik a nyári szezonvégi vásár kínálatát.

595.911

ROCKOPERA A SZABAD-
ERIN. A tavaly nyáron
gy siker aratott, EVITA
mű előadás-sorozat társula-
neves énekesekkel és szí-
szekkel Sztárcsinálók cím-
el adja elő az első magyar
koperát augusztus 8-án és
20.30-tól a debreceni
szabadtéri színpadon.

A NAP ARNYÉKA cím-
el Adám Erzsébet, a ma-
padsárhelyi Nemzeti Szín-
ez magyar tagozatának mű-
ze emlékezik Bethlen Gá-
fejedelemre augusztus
20 órai kezdettel a
Kölcsey Művelődési Központ
színháztermében.

TÁRLATVEZETÉS. M.
pper Ibolya muzeológus
t tárlatvezetést augusztus
án, vasárnap délelőtt 11
kor a Déri Múzeum régé-
eti kiállításában.

AZ ÜGYELETES
HÍRSZERKESZTŐBoda László
Telefon: 12-144

A lettő nyerőszámai

19, 21, 27, 48, 81

A július havi tárgynyeré-
ny-sorsoláson a 28. játék-
szelvényei vesznek részt.

KONTÉNERES HULLA-
KGYŰJTÉS. Az év első
ében a tavalyinál 5,7 szá-
zattal több vas-, 18 száza-
zattal több fém- és 8,5 szá-
zattal több papírhulladék-
gyűjtött be a MÉH. Hogy
re több hulladék válhas-
ra újra értékké, a vállalat
konténeres begyűjtési for-
szorgalmazza.

MEGSZÜNŐ KENDER-
ÁR. A tukai, valamint a
kaszárdi rostikészítő üze-
m után a Kenderfonó és
vőipari Vállalat a napok-
felszámolta harmadik —
ancsak gazdaságtalanul
melő — rostikészítő üze-
a tolnanémedi kender-
ratis.

Rejtvényfejtők
figyelmébe!

Napló július 12-i számában
jelent keresztrejtvény he-
megfejtése: „Emberi mé-
sággal, Pandora, Búcsú az ér-
mől, Az idő rabságában,
fűk.

—50 forintos könyvtal-
ny nyertek: Sebes Lászlóné,
erecen, Beiojánisz u. 2.;
in György, Debrecen, Bujdó-
u. 1.; Erdélyi László, Debre-
Simonyi út 39.; Hercegfal-
Lajosné, Debrecen, Nyíl u.
Bertók Lorándné, Debre-
Pápay József u. 1.; Harasz-
Csaba, Bakonszeg, Hu-
di u. 45.; Jónás Csaba, Po-
Vörös Hadsereg út 88.;
Erzsébet, Körösszegapáti,
ny János u. 30.; Soós László,
Hajdúszoboszló, Szép Er-
u. 11.; Bacsa Idikó, Ván-
Kun Béla u. 23.

ÖZLEMÉNYEK

tesztjük a lakosságot, hogy
ezetek-éptési munkák mi-
Sarló, a Markotányos, a
newffy és a Kurucz utcákban
augusztus 1-től 1981. októ-
1-ig a forgalom útlezárás
szünetel. Kérjük a lakos-
szíves megértését. Debre-
Viznyó- és Gyógyfürdő
vállalat. (x)

nyitja a Jutka kozmetika!
atlan héten délután, páros
n délelőtt. Berettyóújfalú,
hez Zsigmond u. 7. szám
Sziklainé Kovács Judit. (x)

Pákh Zoltán fogszakor-
Hatvan u. 1. szabadságá-
píszátérve rendelését augusz-
24-én megkezd. (x)

abadság után újra nyit
asztus 3-án, hétfőn a „MO-
dívatárúbol! Új árukész-
a, egyedül ruhákkal, szók-
kal, blúzokkal, nadrágok-
blézerekkel, fűrdőköpe-
kei és kiegészítő divat-
ekkel várja kedves vá-
t. „MODI” divatáru, Deb-
Kossuth u. 31. (x)

tesztjük a T. Utazóköznésé-
hogy 1981. augusztus 2-
zemkedettől a Bethlen ut-
a Pedagógus Szakszerve-
ekház előtti autóbussz megál-
ideiglenes jelleggel a
len u. 20. sz. alá he-
lők át. (x)

Szerkesztőség: Debrecen,
Telefon: 12-144 — Felelős
forint, egy évre 400 forint —

Igazi pihenőközpont lehet az Erdőpuszták területe

Sokan látogatják, már híre is van, pedig lehetőségei határtalanul jelenleg még igen csak távol áll. Jövője viszont fényesnek tűnik az üdülési lehetőségekben igazán nem dűlkölő alföldi tájon.

Debrecen keleti, délkeleti határától van szó, amelyet az „ösi” helynevek helyett — Bánk, Fancsika, Veker — egyre gyakrabban összefoglaló névvel Erdőpusztáknak hívunk. Az elnevezés változása a terület jellegének átalakulását is jelenti. Néhány év óta jelentős összefüggő üdülőtér kialakulását kísérhetjük nyomon. Már ma is kellemesen töltheti itt szabad idejét a városi ember, a jövőben pedig szinte „komplet” — az úszástól a lovaglásig terjedő — „szolgáltatást” kínál a 18 ezer hektárnyi kiránduló, üdülő terület a várostól alig néhány kilométerre.

Az Erdőpuszták fejlesztésének szorgalmazására, a társadalmi összefogás irányítására — mint ismeretes — intéző bizottság jött létre, s nemrégiben a testület felvázolta azt a képet, amely a már meglévő létesítmények bővítésével a következő években járhat a látogató személe az egykor értéktelennek hitt területen.

Alapvető elvként talán azt kell kiemelni, hogy a szükséges „tájalakítások”, s a létesítmények megépítése után a táj nem kevesebb mint 30 ezer embernek nyújthat kikapcsolódást, alkalmasá válhat napi több órák szórakozásra, illetve rövidebb üdülésre is. A fejlesztési tervek között lapozgatva az is kiderül, hogy az Erdőpuszták nem csupán a már említett sportolási lehetőségekben igyekezik bővülni, hanem „üdítő” funkciója mellett az arborétum, a tájház révén ismeretterjesztési, kulturálódási alkalmat is teremt. Természetesen a tradicionális idegenforgalmi „kellékek”, a szállás- és étkezési lehetőségek sem hiányoznak majd.

Erdemes részleteiben, területhez „lebontva” is megnézni, mire számíthatunk a jövőben, ha a szükséges feltételek — nem utolsósorban a város lakóinak tetteiben megnyilvánuló segítőkészsége — rendelkezésre állnak.

Nagycsere

A 173 hektárnyi terület komolyabb fejlesztése tavaly kezdődött meg, már elkészült az úttörővasút megállója, parkoló buszfordulóval, májáliszá épült, biztosított a vízellátás. A terv szerint Nagycsere elsősorban szórakoztató létesítményeket — szabadtéri színpad, kertvendéglők, sportpályák, játszóhelyek, erdei tornapálya, napozó — kap.

Ebben a központban kívánják biztosítani, hogy a város hajómodellezői igazán kedvükre húdolhassanak szíveskedésüknek, ezért körülbelül két hektárnyi területen „modellező” készült. A tó partján helyezkednek el a majd később megépítendő létesítmények. Itt található a természeti értéket képviselő nyírláp, amelynek folytatódik a rekonstrukciója, mintegy 30 hektárnyi területen pedig vízrendezést szükséges végezni.

Háromshagy

A Háromshagy fejlesztésénél elsősorban a fiatalokra gondoltak. Az úttörővasút végállomásának megépítése, a 40 fős váltótábor illeszkedik ebbe a sorba. Megoldották a villany- és vízellátást, sok célra alkalmas körszínt, a legmagasabb domb tetején pedig kilátót építettek. Tervebe vették a hétvégi kirándulóhelyen egy csónakázó végleges kialakítását is, mólvázzal és csónakházzal, amely lehetővé tenné, hogy az úttörők Debrecenből néhány kilométerre mehessekk „vízi” táborba. A terület most sajnos csak az úttörővasúttal közelíthető meg, ezért lenne szükséges, hogy a halápi csárdától portálított út vezessen Háromshagyra. Aránylag kis ráfordítással egyébként a dombokon szánkó- és sípálya is kialakítható lenne.

Bánk, Fancsika

A 340 hektáros terület alapvető funkciójának a tudományos ismeretterjesztést, az oktatást és kutatást szánják. Ezt szolgálja majd a kutatóház, az erdei múzeum, a tájmúzeum, a fűvészpark, az arborétum, a vadaspark. A fűvészpark és az arborétum ültetési munkái egyéb-

ként már befejezés előtt állnak.

A fancsikai tórendszer alapvető feladata a vízparti üdülés és a sporthorgászat feltételeinek biztosítása. A három tó 1977-ben készült el, a II. számú partján horgászpartok építését tervezik. Az első mellé úttörőtábor, a közelbe kilátót építettek. Az ismeretterjesztés természeti feltételei a Panoráma út két oldalán és a Diószegi úttól északra — változatos felszínű területen — adóttak. Az arborétum további fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a jelenlegi vizes terület lecsapolása. A csatornákon kis fahidakat építenek, hogy a táj bármelyik irányból megközelíthető legyen, s az arborétumhoz természetesen üzemi épületeket — melegház, hajtatóház — is kell építeni. Déli sarkába kilátót terveznek, hogy a növénygyűjtés egészében is megtekinthető legyen.

A főbejárat mellett épül a tájház — átadását októberre tervezik —, amely a hozzá kapcsolódó szabadtéri bemutató részzel — az Erdőpuszták történelmi múltját és természeti értékeit tárja a látogatók elé. Idén kezdtek meg a területen a fancsikai templom és a település romjainak a feltárást, ami szintén bemutatásra kerül. Ebben az öt évrészes tervben kerül sor a megépítendő horgásztanyák területének előkészítésére és a közművesítésre, amelybe a nagyobb üzemek és vállalatokat is bevonják.

Veker

Veker közel 300 hektáron változatos sportolási, táborozási lehetőségeket kínál majd és a vendéglátás feltételeit is megteremtik. A tervezett — s részben már megvalósult — létesítmények listája örvényesen hosszú: csónakázó, csónakház, hidak, kikötő, májáliszá, lovasfogadó, istálló, erdei kemping, üdülőház, erdei szálló, étterem, sportpályák, szánkó- és sítérkép, parkoló, lovagló és turistautak, erdei tornapálya, kilátó, s végül — de egyáltalán nem utolsósorban — hidegvizes strandfürdő. Veker a létesítmények elkészülte után egy magában 10 ezer vendéget tud fogadni. A sport jellegű üdülőközpontban szorgalmazták az 1300 méter hosszú,

150 méter széles kajak-kenu pálya megépítését is. Mondanunk sem kell, mit jelentene ez a város sportélet szempontjából. A pályát a tervek szerint az egyesületek építik meg, az odavezető mintegy másfél kilométernyi szilárd burkolatú út kialakításáról az intéző bizottság gondoskodik.

Folytatódik a lovas-sportközpont kialakítása, amely kielégítene a sportág igényeit, de külföldi turista lovasok is igénybe vehetnék. Rangos beruházás a jövőre elkészülő háromcsillagos kemping, amely a területet jobban bekapcsolja az idegenforgalomba. Itt tervezik megépíteni két év múlva az üszödendécét.

Kereskedelem, vendéglátás

A tervezett fejlesztések persze azt is jelentik, hogy nagyobb feladat hárul a kereskedelmi és vendéglátó szerekre. A Veker-tó mellett az Alföldi Vendéglátó építéti bizottság-terület, vendéglátó terveznek a Háromshagyra, a megyei vendéglátó vállalat kisvendéglőt épít a Fancsika II. tó mellé, s szükséges lenne a Kondoros és a Halápi csárdák felújítása. Az ellátás javításának elősegítésére a magánkereskedők bevonása is hasznosnak látszik. Szükséges megteremteni a különböző sporteszközök, kempingcikkek berlésének lehetőségét is. Távlatilag — a szükséges terület előkészítése után — tervezik a nagyvásár kiterjesztését is. Az arborétum elkészülte után — 1984-ben — kereskedelmi pavilionsort építenek az ottani parkoló mellé. S ha még távolabbi tekintünk a tervekben — s az időben — a Veker-tó mellett szállodát is találnak.

Ahhoz azonban, hogy a szép tervek valóra váljanak — s ez minden debreceni érdeke — a jövőben valóban égető szükség lesz az olyan sokszor emlegetett társadalmi összefogásra. Ennek konkrét módjait hamarosan — és gondosan — ki kell munkálni, s akkor várhatóan segítőkészségben sem lesz hiány.

Mindez pedig igazi üdülősport-, kirándulóközpont létezését jelentheti a debreceni Erdőpusztákon.

T. Szűcs József

Sorsfordító kongresszus

1956 elejének kiemelkedő történelmi jelentőségű eseménye volt a Szovjetunió Kommunista Pártjának február 14–26. között megtartott XX. kongresszusa.

A nemzetközi helyzet értékelése kapcsán a kongresszus nagy fontosságú elvi megállapításokat tett. Így rámutatott arra, hogy a szocialista tábor erőinek gyors növekedése következtében a harmadik világháború elkerülhető (az 1952-ben tartott XIX. kongresszuson még csak elodázhatónak vélték); a termomonukleáris katasztrófavédelemmel és a békés egymással élés politikájával a világhelyzet kedvező változá-

sai új megvilágításba helyezték a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet kérdését is. A tőkés országokban a szocializmusra való áttérés polgárháború nélkül is lehetségesé vált — közölte le a kongresszus. A meglévő demokrátiás intézményeket is felhasználva a kommunista pártok által vezetett dolgozók szövetsége viszonylag békés úton — az egyes országok nemzeti sajátosságainak megfelelően — szerezheti meg a hatalmat. Rámutattak a gyarmati rendszer egyre gyorsuló bomlásának rendkívüli jelentőségére a világ helyzetének hosszú távú alakulásában.

Gazdasági verseny

A két ellentétes társadalmi-gazdasági berendezkedésű világrendszer küzdelmében az XX. kongresszus — a békés egymással élés koncepciójának logikus következményeként — a gazdasági versenyt helyezte előtérbe. Ennek jegyében fogadták el az 1956–60-ra szóló hatodik ötéves terv irányelveit. A terv a népgazdaság további arányos fejlesztését irányozta elő, különös hangsúlyt helyezett a szovjet nép anyagi jólétének és kulturális színvonalának további emelésére.

A kongresszus végén N. Sz. Hruscov zárt ülésen négyórás beszámolót terjesztett elő „A személyi kultúra és következményeiről” címmel. A beszámoló a sztálini erőszak első átfogó értékelése volt. Hruscov részletesen bírálta Sztálint az elkövetett törvénytelenések miatt, beszámolt a rehabilitációs folyamatról. Ugyanakkor nem feledkezett el az SZKP korábbi vezetőjének érdemeiről sem. Rámutatott a személyi kultusz néhány különösen elvtelen megnyilvánulására is (például a Sztálinról elnevezett utcánál a város stb.).

Kétségtelen, hogy az SZKP vezetése bizonyos kockázatot vállalt a problémakör részletes és terjedelmes tárgyalásával, s ezt a nyugati propaganda igyekezett is a maga céljaira kihasználni. A hosszú távú érdekek azonban vitathatatlanul szükségessé tették a szembenézt. Sikerként olyan légtört kialakítani, amely biztosítékot nyújtott arra, hogy a múltbeli hibák és torzulások nem ismétlődnek meg.

Szükséges intézkedések

A kongresszus kötelezte a Központi Bizottságot, hogy folytassa a személyi kultusz maradványai elleni harcot, tegye meg a szükséges intézkedéseket a személyi kultusz következményeinek megszüntetésére a párt és az állam tevékenységében, az ideológiai területen. Ennek megfelelően az SZKP Központi Bizottsága júniusban különülést tartott a kérdés részletes elemzése és megvitatása céljából, és elfogadta a „személyi kultusznak és következményeinek leküzdéséről” szóló határozatot, amely feltárta a Sztálin által kialakított személyi kultusz objektív és szubjektív körülményeit.

A XX. kongresszus bírálta az ideológiai munka hiányosságait, különösen a szocialista építési valódi problémáitól való elszakadást, a dogmatizmust.

Az SZKP XX. kongresszusának újszerű elméleti és gyakorlati állásfoglalásai, ösztönözti kritikikus szelleme, a további fejlődés útját kijelölő határozatai természetesen nagy hatást gyakoroltak a kelet-közép-európai szocialista országokra is.

A térség kommunista pártjait a XX. kongresszus

eredményei több szempontból várhatlanul érték. A pártokon belül átmenetileg — amit erről már szó volt — ismét megerősödtek a szektás-dogmatikus erők, néha éppen a revizionista csoportokkal kötött elvtelen kompromisszumok árán. Mégis, a korábbi hibák és torzulások következtében kialakult — bár az 1953 utáni korrekciók következtében esetenként enyhült — ellentmondások teljes felszámolása, a nemzetközi helyzet új jelenségei, saját országuk specifikus szükségletei egyaránt azt kívánják, hogy a kelet-közép-európai szocialista országok is lépjenek rá kommunista pártjaik vezetésével az SZKP XX. kongresszusa által kijelölt útra.

A kongresszus tanulságai

A kongresszus tanulságival a pártok központi bizottsági üléseken foglalkoztak, ahol a Moszkvából hazatért küldöttek beszámolóját is meghallgatták. Újból áttekintették az 1949–56 közötti saját tevékenységüket. Megállapították, hogy nem kevés lépést tettek a „helyesbített irányban” való haladás érdekében, de ezek sok szempontból nem hozták a kívánt eredményt. Újabb intézkedéseket dolgoztak ki a gazdaságfejlesztés útjára és az ágazati struktúra módosítására, az életszínvonal javítására, a szocialista demokrácia fejlesztésére, a párt-egység és a kollektív vezetés megszilárdítására, a dogmatikus és revizionista irányzatok visszaszorítására.

Bár a kelet-közép-európai szocialista országok kommunista pártjai teljes egyetértésüket fejezték ki az SZKP XX. kongresszusán kidolgozott kül- és belpolitikai irányvonallal, számos párt- és állami vezető nem tudott szakítani a korábbi munkamódszerekkel és vezetési stílussal, nem volt hajlandó ösztönözni és valódi önbírálatra. Mindez természetesen károsan befolyásolta a meghozott határozatok eredményes végrehajtását. Különösen állt ez az Enver Hüdönosa által vezetett Albán Munkapártra, mert formálisan ugyan szintén kifejezték egyetértésüket az új politikával, de a valóságban nem tették lépéseket korábbi tevékenységük felülvizsgálására, a személyi kultusz, a szektás-dogmatikus nézetek felszámolására. (Sőt, 1956-ban még újabb törvénytelen kivégzések is voltak.)

A nemzetközi kommunista mozgalom tragikus szakadását helyesbítő lépés volt 1956 nyarán, hogy a szovjet és a többi kelet-közép-európai kommunista párt helyreállította kapcsolatait a jugoszláv párttal.

Molnár Tamás

(Folytatjuk)

— Az ötvenes évek szélésre mentem a m értem, bementem a t láltam. Egy héttel az régi harcosok volta mondjon beszédet va nem volt ott senki, a azt mondta sirva: ha tól, nem vállaltam v így szóltam a titkárh ilyen eset még egyszer majd megyek, elbücs

A szerkesztőségi portár tak: egy férfi keres gyász ve. Vártam Majkut Tibor a fekete ruhája nem csala jelent, hanem azt, hogy s kaja közben tudott egy szakítani a beszélgetésre.

A statisztikák egyértelműen beszélnek. Debrecenben 1186 volt a polgári szal tartott temetések szárányát tekintve a temetések szála. Más városokhoz képest a meglegően magas ez a hiszen ugyanebben az évben Miskolcon az elhullók csak 174 százalékát búcpolgári szertartással. Deb polgárijogot nyert a temető formája. S a polgári a immár húsz esztendő alal elválaszthatatlanul összefokut Tibor nevével.

Illó és méltó búcsúztatás

Ennyi ideje foglalkozik tásként búcsúztatással. megint csak egy temetésre tó vissza. Az elhunyt v osztású dolgozó hozzá volt, s a temetésen részt gyei, városi vezetők nagy benéssel tapasztalták, hogy imádkozik a koporsó föl tehettem mást, mondta a magyarizálóként, kérte azt is, hogy mondja el a vakat, senki sem vállalta, ki talált valamilyen kibúv született meg a döntés, nyesíteni kell valamilyen ban azoknak a halottakra csúztatást, akiknek hozzá nem ragaszkodnak az egyh tartásához. Így lett Majkut temetkezési vállalat alkalm s így kezdett hozzá, hogy s jére támaszkodva kialakíts formájlon egy nagyon szok vátást.

— Indításként annyit illó módon búcsúztat el a sainkat. Hogy a forma, tlyen legyen, azt a lelkiismerés és a fantáziára bízuk. A lom, a közösség nevében búcsút az elhunytól.

— És ezek alapján a g. mi, a mindennapi feladat mi ad segítséget ahhoz, ho csúztatás valóban illó és tigen?

— Hallottam már oly ményt, hogy nehéz sors mert nincs irásos anyag, amit felhasználhatnék. Er sajnálom engem senki! Va gom bőségesen: az elhun élete. Hiszen csak egy egy lusi asszony is mennyit dolgozott egész életében, tartása, felnevelje a gyereket meg kell köszönni neki, s sírja mellett állunk. Baj akkor vagyok, ha „semmit kell tennem, olyat, aki e az életét, üres lelkű, tart életét volt. Ilyenkor nagyon dolkodom rajta, vajon látt ember, milyen értelmetlen nek el az évei. S bizony v a koporsó mellett is azt h danom: most itt áll a te h kislányod, aki egyszer megkérdezi, milyen ember édesapám. Mit mondhatu neki?

Az embernek küldetése va

— Nekem nem volt könyhaz a feladathoz, legfeljebb pszalatom és emberisr. És meggyőződésem, hogy tésen az emberek megrenzemi állapotban különöskonyak, hogy meghallgassat telmeket. Minden ember pozitív tulajdonság, én domban az azt hangsúlyozó élőkhoz igyekezzem szólni, a rom, hogy az emberek figszép, a nemes, igazán em forduljon. Vagy ha úgy k

Arkagyij Szovgackij
Borisz Szovgackij:

— A rabszolga? — kérdezte Kira.
— Nem, szabad fiú. Nagyon derék fiú, csak nagyon farkar.
— Ide hallgass, Uno — mondta Rumata —, én nem tudok egy hónapig egyfolytában ugyanazon a lepedőn aludni.
— He-he — így a fiú. — Ófelsége féltéve is alszik rajta, mégsem panaszkodik...
— Hát az olaj — mondta Rumata —, az olaj a mécsesekben. Azt ingyen kapjuk?
— De hiszen vendége van — jelentette ki végül hátrózzant Uno.
— Látod, milyen?
— Derék fiú — állapította meg komolyan Kira. — Szeret téged. Vigyük magunkkal.
— Majd meglátjuk — szólta Rumata.
— Ugyan hová? Én nem megyek sehová — gyanakodott Uno.
— Mi odamegyünk — magyarázta Kira —, ahol minden ember olyan, mint don Rumata.
— Talán a nemesek paradízsomába?... — Uno gúnyosan prüsszentett, és csoszogva kiballagott a dolgozószobából. Kira utánanézett.
— Nagyszerű fiú. Morcos, mint egy medvebocs. Derék barátom van.
— Minden barátom derék.
— Hát Pampa báró?
— Pampa báró remek pajtás.
— Hogy lehetséges: báró és pajtás?
— Azt akarom mondani, derék ember. Nagyon jószívű, és vidám. És nagyon szereti a feleségét.
— Meg akarom ismételni... Vagy szegyélsz engem?
— Ne-em, nem szegyélek. Csak hogy ő, bár derék ember, mégiscsak báró.

NÉMET DEMOKRATIKUS KÖZTÁRSASÁG

Fő kérdés: a lakásépítés

„1990-re

meg szeretnék oldani...”

Nemrég Budapesten és több városunkban járt Werner Rietdorf professzor, a berlini Városépítési és Építészeti Intézet osztályvezetője. Az NDK-beli lakásépítésről tájékoztatja olvasóinkat.

— A Német Demokratikus Köztársaság szociálpolitikájának középpontjában — mondotta — a lakásépítés áll. Mi sem bizonyítja ezt jobban, minthogy az idén kétszer annyi lakást építünk, illetve újítunk fel, mint tíz évvel korábban. Az idén befejeződjő öt éves tervben 550 ezer új és 200 ezer modernizált lakást vehettek, illetve vehetnek

birtokba az ország polgárai. (Jelenleg 16,7 millió lakosa van az NDK-nak.) Az építés gyors ütemét a nehezebb gazdasági viszonyok között sem adjuk fel, mert 1990-re szeretnénk megoldani a lakás-kérdést.

— Jelenleg egy lakóra 21 négyzetméternyi lakásterület jut. Ez nem rossz, de a lakások felelő hiányzik a W. C. és a fürdőszoba, továbbá a lakások átlagéletkora 55 év. Így kétfős kényszer is siettet a lakásfelújítást, a komfortosítást, és ha lehet, fűteskorszerűsítést.

Három aránytalanság

A lakáskérdés végleges megoldásához három aránytalanság felszámolása szükséges. Az első feladat a különböző társadalmi csoportok egy szintre emelése. A munkásokról, a parasztokról, a háromnál több gyermekes családokról és a fiatal házasságokról van szó. Ma az új lakások kétharmadát munkások, egytizedét pedig három-

nál több gyermekes családok kapják. A négy és több gyermekes családok lakbérkedvezményben részesülnek.

A második aránytalanság területi jellegű: Berlin, Lipcse, Drezda lakásellátottsága rosszabb az átlagosnál.

A harmadik feladat egyben alapelv: a család minden tagjának legyen külön szobája.

Megyéenként más stílus

— Milyen technológiával épülnek az NDK-beli lakások? Az iparosított építés aránya eléri a 85 százalékot. Kezdetben az építéstartókat, centralizált volt, de a 60-as évek első felében, a házigyárak megjelenésével, decentralizálódott. A megyéenként alapított házigyárak — a mellékletük működő tervezőintézetekkel együtt — oldani kezdték az uniformizálást. Így az-

után megyéenként eltérő tervezési és építési módszerek születtek.

A lakóépületek többnyire 4-5 emeletesek. Ilyen magas a már felépült házak héttizede. A földszintes, egyemeletes épületek aránya tíz százalékot tesz ki. A maradékon az öt-tízemeletes magasabb toronyházak osztoznak. Ez utóbbiak azonban miniszteri engedéllyel építhetők.

Szociális lakbérek

Mibe kerül a lakásépítés? A bérlakásokat az állam építteti és havonta négyzetméterenként 80-90 pfennig bért kér érte. A lakók külön fizetik a fűtési díjat. A szövetségi lakások aránya 40-45 százalék. Ezeknél a „beugró” néhány ezer márka, amely egyben a szövetségi tagsági díjat jelenti. Beköltözés után viszont már csak a lakbérnek megfelelő összeget kell fizetni havonta. — És ha kiköltözik? Akkor visszakapja a tagsági díjat. A magántulajdonú, családi házak építését újabban támogatja az állam. (A részarányuk nem haladja

meg a 10-15 százalékot.) Ezekhez is az állam ad telket, amelyre hitelből, vállalati támogatásból, illetve saját munkával épül fel a ház. A törlesztés itt sem lehet több az állami lakások bérénel.

— És végül, egy gyakorlati kérdés: a garázs. Az államj és a szövetségi lakásokhoz nem készülnek garázsok. De lakásonként számolnak egy parkolóhellyel, amelyből 0,8 egység a lakóépület mellett, a maradék pedig a város más részén helyezkedik el — mondotta a professzor.

Németh K. Géza

A porosz uralkodók egykori diszes főutcája helyén nagyvárosi sugárút épült: a potsdami Wilhelm-Külz-Strasse

Potsdam városközpontja

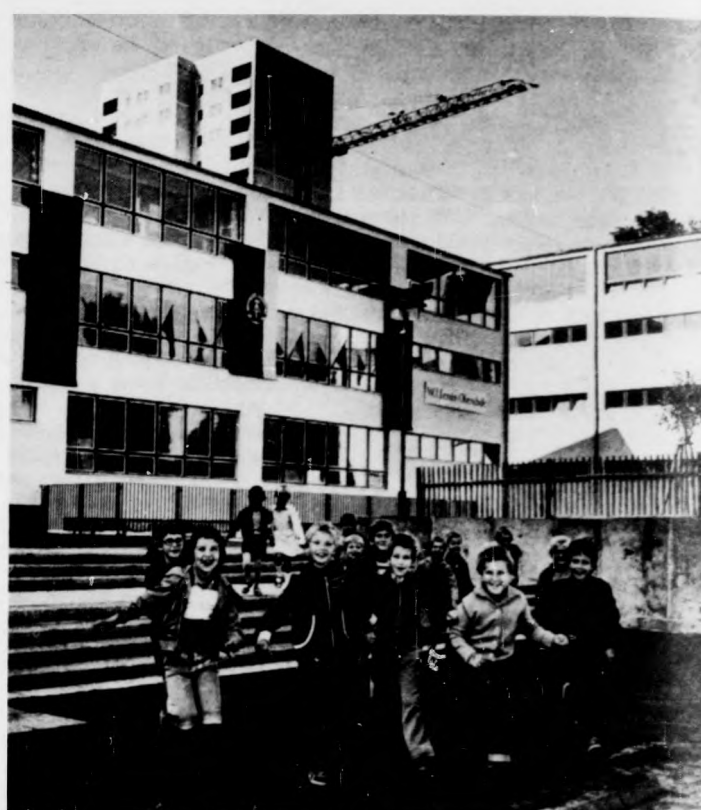
Azon a helyen, ahol a potsdamiak szobrot emeltek számára, valószínűleg sohasem fordult meg Karl Liebknecht. Itt, a diszes Interhotel mellett, ahol egykor a potsdami palota állt, itt magasodik a forradalmár emlékműve. Karl Liebknecht a város más negyedeiben volt járatos: a munkáslakások környékén növekedett és tanult, ott ismerte meg a potsdami dolgozókat, s ott kapott megbízást arra, hogy 1914-ben képviselőként a háborús hitelek ellen szavazzon. És mégis: kecses-kutatva sem lehetett volna méltóbb helyet találni emlékműve számára, mint a poraitól újjászülő széles sugárút, a Wilhelm-Külz-Strasse elején.

Öt esztendeje határozott úgy a potsdami városi tanács, hogy pompás főútvá épít ki a sugárutat. Az utca tulajdonképpen születésének éve 1668-ra esik; egy holland építész, Langealer tervei alapján ekkor kezdték kiépíteni az úgynevezett Széles utcát. Hetven esztendővel később II. Frigyes porosz császár újabb terveket szőtt: építészeti (Knobelsdorff, Unger, Gontard és Gayette) azon munkálkodtak, hogy az uralkodó nagyságát méltán jelképező főút vezessen a kastélyhoz. E nagyszerű épület-együttes 1945-ben, néhány nappal a végső béke előtt egy

angol-amerikai bombázás következtében porig romba dőlt.

A Német Szocialista Egységpárt IX. kongresszusa után határozta a sugárút újjáépítéséről. Külföldi és hazai építészek tömegele munkálkodott azon, hogy ismét régi szépségében pompázzon az utca. Megkezdődött az úgynevezett Marstall rekonstrukciója (ma az NDK filmmúzeuma működik itt). potsdami és lengyel szakemberek közreműködésével hozzáálltak az egykori királyi lovarda felújításához — napjainkban már a régi báj és kecsesség jellemzi a pasztell színekben sűtképező épületet. Új ruhát öltöttek Knobelsdorff polgárházai is, akárcsak Potsdam legrégebbi kőépülete, valamint a kis „Mecset”, amely a világhírű Sanssouci park vízellátását szolgáló műemlék-berendezésnek ad otthont.

Új épületek is születtek a Wilhelm-Külz-Strassén. A toronyházakban, melyek a Havell partján emelkednek, körülbelül hatezer ember kap otthont. A modern építmények sorába tartoznak az ötemeletes főiskolai diákszállók is — s ezek mellett eszpresszó, klubok, posta, diszkó bár, fodrász, szolgáltatóház, étterem, piac sorakozik a fő utca diszes épületegyüttesé-

Nemrégiben avatták ezt a potsdami iskolát. A városközpontban, a Lenin nevet viselő intézményben 427 kisdiák kezdte meg tanulmányait

ben. Nem véletlen, hogy ma-napság Potsdamban kitüntetésnek számít, ha valaki ezen az utcán kap lakást — a Wil-

helm-Külz-Strasse régi pompájának és rendeltetésének megfelelően ismét a város központja lett.

Hírek Potsdam megyéből

Brandenburg és Hennigsdorf acélműveiből származik a Német Demokratikus Köztársaság nyersacéltermelésének több mint a fele. A két hatalmas üzem az 1975-ös 3,2 millió tonnás termelését 1980-ra 3,9 millió tonnára növelte.

Aki szemüveget hord az NDK-ban, az a ratheNOWi optikai művekből kapja látóeszközét. A gyárból származik az NDK szemüveggyártásának 91,3 százaléka. A ratheNOWiák 1975-ben még csak 5 millió szemüvegcsészt küldtek piacra, napjainkban már évi 9 milliót juttatnak el az üzletekbe.

A Ludwigsfeldeben működő teherautógyárban öt esztendeje évi 23 885 gépkocsit gyártottak, 1980-ban ennél jóval több, pontosan 26 500 járműt hagyta el a futószalagokat.

Potsdam megyében az öt-éves terv eddigi időszakában 41 072 lakást építettek, illetve modernizáltak.

A jelenlegi ötesztendősi terv során eddig 858 iskolai tantermet, 38 iskolai tornacsarnokot építettek Potsdam megyében, az óvodai férőhelyek száma 4108, a bölcsődeieké 3462 hellyel növekedett.

A Potsdam környéki Stahnsdorf elektromossági üzeméből kerül ki az NDK-ban használatos fekete-fehér képernyőjű tévékészülékek számára szükséges valamennyi nagyfeszültségű dióda. A gyár kollektívája a közelmúltban új kutatási területen hasznosított tapasztalatát: kisebb, könnyebbek és kevesebb energiát fogyasztanak azok az egyenáramú elektromosok, amelyek az újítás során napjainkban már sorozatban készülnek.

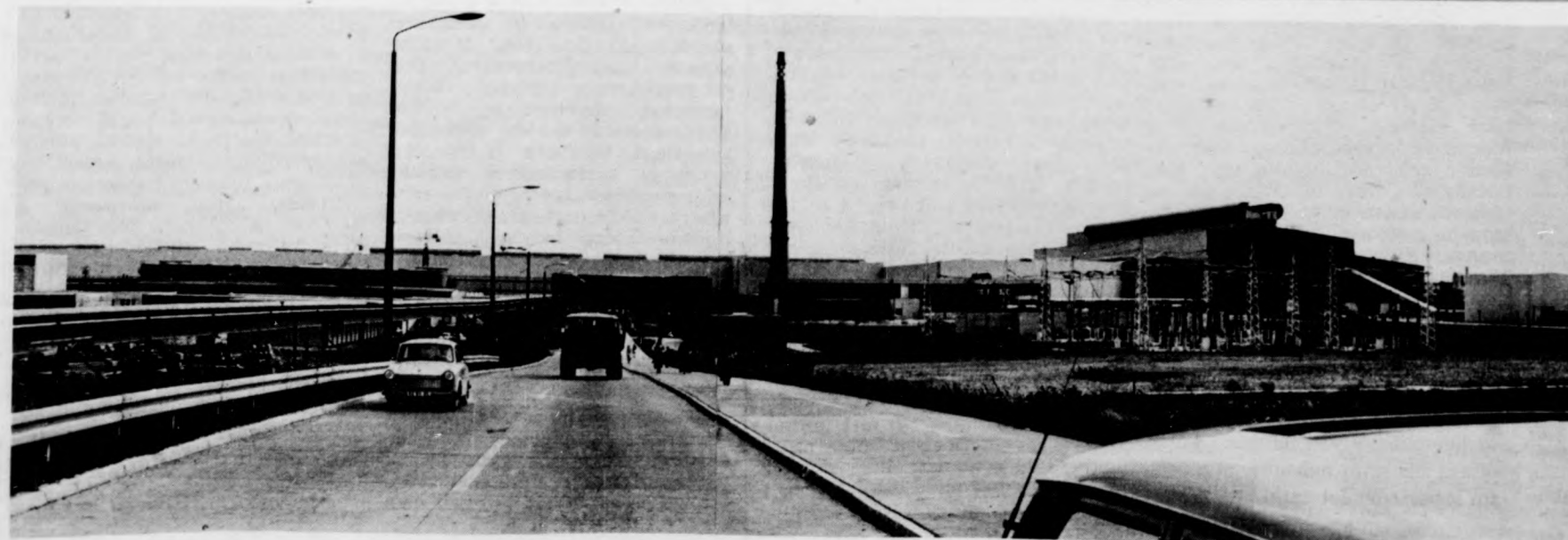
Filmsikerek

Jelentős elismeréseket kapott az NDK filmgyártása a most záruló esztendőben. A csehszlovákiai Karlovy Varyban tartott fesztivál nagydíját, s az ezzel járó hatalmas kristályvázát a DEFA és az NDK Televízió közös alkotása, a jegyesek című film nyerte el. A spanyolországi Gijonban tartott 17. ifjúsági filmfesztiválon a Lovacska című film kapta a legjobb gyermekfilmnek járó díjat. A nyugat-berlini seregszemlén pedig az Ezüst medvék című alkotást tüntették ki a nemzetközi szövetség kritikusai díjával, s a műben nyújtott szerepléséért Renate Krössner is elismerésben részesült.

Mindezek a sikerek jellemzik, hogy egyre népszerűbbek a babelsbergi DEFA-stúdióban készült alkotások — hazai környezetben és a külföldi közönség előtt egyaránt.

Megkezdte termelését a brandenburgi acélmű

Két hónappal a tervezett határidő előtt megkezdte termelését a brandenburgi acélmű. Az egyenként 120 tonna befogadóképességű két hatalmas nagyteljesítményű elektromos kohó huszonegy hónap alatt készült el, évi termelése 588 ezer tonna. Felvételünk az acélmű egyik bejáratát ábrázolja.

A hőség szinte az üléspréssel bennünket. A Berettyóújfalú—Szentpéterszeg úton haladunk Herpály-óshalom felé. Az aszfaltút letérve néhány száz méter kukoricatáblák között, dögös földúton teszünk meg amikor egy kis domb tövében sátrak, emberek tűnnek elő. Öltözékükből mindjárt rájövünk, hogy nem a szerpéterszegi önkéntes tüzoltóegylet alakjait látjuk, hanem a Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Minisztérium budapesti tudományegyetemi régész szakos hallgatóit az ásás „kétkézi munkásai”.

Fent, a domb tetején haladó vezéri kempingszékében napernyő alól figyel a munkát dr. Kalicz Nándor, Akadémia régészeti intézet óskori osztályának vezetője az ásás irányítója. A helynek már körülbelül harminc méterrel lejjebb ásnak hallgatók. A rádióból hársány popzene szól, a romok között egy kutya böklész, kezek óvatosan segítik a színt az újabb rétegeket.

Dr. Kalicz Nándor a feltárási izgalmaival meséli az ásás történetét.

— A Herpály-óshalmi lelőhely 1921-ben Zoltai Lajos fedezte fel, azóta többször folytatták itt ásást — magyaráz az angol nyelvű, legutóbb 1955-ben. Mi öt évvel ezelőtt kezdtünk hozzá a munkához, s most augusztus végén szeretnénk befejezni. Kérdezzük, vajon mit látnak?

— Ez a lelet kelet-európai szempontból rendkívül jelentős, a nemzetközi szakirodalom herpályi kultúrájának vezeti a gazdasági és anyagi körülményekre utaló tárgyak alapján. „Az nem tudjuk, hogy milyen népességről van szó, mert messze esik a tőle tényleg ismert népek. Két korszak maradványai lehet itt fellelni. Az első nyolc-öt ezer évvel ezelőtől, a kőkorból valók. A letelepedett 10-15 család széles árokkal vette körül a meglátott kis részt, ami a Berettyó egykori vízfelnyelését támaszkodott. Házaik gyakran leegtek, s a domb urak keletkezett, hogy az új épületek a lerombolt régi fölé emeltek.

Hogy értsük, miről van szó, dr. Kalicz Nándor mutatja a romokat, a falmaradványait, a korsókat, edényeket, csontokat. Na, tudás és érzék kellhet ahhoz, hogy az összefüggő földtértekből pontosan rekonstruálják az eredeti épületek formáját, hogy kikövetkeztessék hol mi volt található tőle ezer évvel ezelőtt.

Kövek, edények, csontok maradványai (Fotó: Bogya P.)

d?

keiről. Az utolsó szám-
stílusosan Ablakzárásra
zik a cím (Károlyi
Szó-pihe).

Műhely című, alkalman-
felbukkanó rovatban
eszmefuttatások, gon-
felvillanások fogalma-
ak meg a mindennapi
használatból adódó
kémák kapcsán (Akik
kban is aláírnak, Nyelv-
Hanggal „kép”-et,
a telefonálás rejtel-
Családi szavak stb.).

„fz-lelés” kötőjeles
pódja és a „Nyögvenye-
ovatcím önmagáért be-
Nyelvi edzéseink so-
még folytatásos krimi-
diát is olvashatunk,
yből megtudhatjuk, mi-
és miért olyan hasznos
szókortor (= nyelvész)
kaja egy nyomozásban
da-ügyek). A Korszerű-
kérdésköre pedig új
szögből vizsgálja anya-
lunket arra nézve: „Vi-
relve-e a magyar?” Meg-
átjuk, hogy „Ha gyakor-
g nem, lehetőségeire
kétségtelenül” az.
oz, hogy valamely nyelv
közébe érintkezésben
szerepet betölthesse,
nek, mindenféle mon-
aló közlésére képesnek,
alkalmasnak kell
e.” A számítógépes
átalakítás során kiderült,
a funkcióra 19 nyelv
alkalmas, közöttük a
ar.

emes dicső szót ejte-
a folyóirat grafikai-
dai megismerésété-
A szöveg áttekinthető-
a visszatérő motívumok
ítják, a példaanya-
megemelt ponttal tagol-
A rovatcímek mindig
s, kis iniciáliszerű árny-
l kezdődnek. A tájéko-
könnyíti meg a folyó-
égén levő Mutató, va-
t az összesített Tarta-
tzyák, bár az egyes fo-
számok magukba fog-
a rovatalkban talál-
zletes címlistát is.

Kovács Eva

tán különös nyugtalan-
a zsigereiben is. Mi ez?
? Mi hiányzik? Telefo-
zór hátrasandított, ide-
esése felé, és szinte
szorítókoza rövidesen
test.

mondta az öregasszony-
telefonálok, állj mögém

csak tedd, amire kér-
lebb Irmáékát hívta,
ült mögötte és nézte jó

hátram — súgta neki
mond — azt is, hogy

egbőködte a férje há-
nyögök stessen, mert ő is

mondta Pókács Rezső.
— kérdezte Irma.

ellenkedik itt, bökdösi

neki is a kagylót...
sztem, lányom... Majd
... Várjunk a sorára!
... beszélj...?

n nyugodtabb lett Pó-
t mindig nem teljesen.
t még? Sokáig töpren-
l rájött, hogy a zörge-
k egyetlen ütégetése
hozzátartozott a hosszú
z, mint egy szimfonikus
gér.

tét telefonálok, döröm-
Hol?

asztalon, széken... Mit
römbölj. És tégy meg-
ket ugyan én nem hal-
ogásodból, ha akarom,

ültél! El fogom monda-
ndhatod, de lehetőleg
dörömbölj.

hajtott, és amikor Ot-
ókács Rezső, hangosan
Még egy lábast is be-

KALÁSZ LÁSZLÓ

VERSEI:

LENDÜL A SZÉL III.

6. Hatalmas kőmadarak

repülnek
ég és föld között lebegnek
nézvést is nehezebb a szárnyuk
mint a földre vetődött árnyuk
hogyan bírnak ott föntragaadni
se leessni se följobbszálni?
se mért tudok én így lengedezni
föld s ég között miként az álmok?

mi lettem ér már: kőmadár!
lapockámból kinőtt a szárny
mászákát nyom: jaj alig bírom
— hogyan tudunk ott fentmaradni?
nézvést is nehezebb a szárnyuk
hogyan bírnak ott fentragadni?
— se leessünk se fejjobbszállunk!

7. Talán az isten

sír szegény:
éjszaka csöppög az eresz
egyedül van a vén legény
hogy magányában sirni kezd?

hol vannak most az angyalok
merre csámborognak a szentek?
nem látok mást csak házakat
ha az ablakon kitekintek

egy angyalszárny sem csapódott itt
— éjfélját a bányászok szállnak
buszra: viszi ördögeit
a bányába a munkásjártat

8. Mert mámor

minden látomás
a gond fekete féreg

ha minden ág részként-halás
a törzs majd tovább élhet?

mért gondoljam a holnapot!
mögöttem évszakok meg évek

előttem pillanat ragyog
— talán az örökélet

9. Nehogy ütközzünk

hazám a reggeli ködben
mert lehet egy ember álmos
de a hazája soha
fölkelünk s jössz kedves hatalmas
kicsi ország jössz te felém
de bennem itt van álom: kisördög:
ugrándozok lépteid előtt

nem kell nekünk hogy eltapossál
— ébrednezzek az emberek! —
szabályt tart
s ha új szabályt hoznál
csak nekik valót: kedveset!

értjük mi már: jobbra vagy balra
ameddig mutja az erőnk
de szívünk is balra meg balra
húz húz már mindenekelőtt

10. Amikor alszunk

van időnk
szétbarangolni a világban
amikor alszunk: van jövőnk
s nem m á-ban fekszünk
csak az ágyban

itt most már örök hajnalok
következnek: nem utazunk
Afrikába Amerikába
sehol se indul vonatunk

csak a kakasok kiabálnak
— éj foszlik: az álomszövb
csak a kakasok kiabálnak:
HOL A JÖVŐ HOL A JÖVŐ

PAULOVICS
LÁSZLÓ:
A BOLONDOK
KIRÁLYA

hozott a konyhából, és azt ütogette faka-
nállal.

— Nem az igazi — csapta le a kagylót
Pókács Rezső. — Miféle ötlet volt ez a láb-
as? Nem azt kértem, hogy zajt csinálj,
csak érzeni akartam a türelmetlenség.

Aznap délután leballagott, és a telefon-
fülkéből hívta föl öreg barátját, Szunyogh
Athanázt. Nemsokára már négyen is to-
porogtak a fülke előtt, szorongatták a fo-
nygunk a kedvére mama, ne nyugtalanokdj.
Van időtök, elbolondozhattok kicsit.
— Nincs semmi baj, mama — vigasztalta
az öregasszony Irma is. — Mindenkinek
akad valami hobbija, éppen a papa lenne
kivéte?

— Negyvenöt éve élünk együtt — pa-
naszkodott az öregasszony —, de még eny-
nyit sose veszekedtünk. Ha hallanátok, mi-
ket ordibál nekem, amikor zörgök a fülke-
ajtón és sürgetem a telefonálásban...!
— Nem féltetek én téged — mondta Ir-
ma —, biztosan nem maradsz adósa...
— Nem, hát persze, hogy nem... De
mégis micsoda dolog ez! Van úgy, hogy be-
zárkózik a fülkébe, és ebédnél sem akar
kijönni.

— Majd megújja...
— Ó aztán soha! Már hajnalban a kagylót
szorongatja. A telefonoktortót kezdve
az autóműtő szolgáltatást mindenkit hívog-
tat, és még a pontos idővel is elcsévegne,
ha az nem lenne automata. Istenem, mire
fog ez vezetni!

— Ne gyötörd magad, mama... Várunk
egy ideig, aztán szólunk egy elmeorvos-
nak...
Az öregasszonyt ez nem nyugtatta meg.
Egyre kedvelenebbül zörgette, rángatta a
fülkeajtót, amíg egy nap végleg fellázdát.
NEM MŰKÖDIK, írta ki nagy, nyomtatott
betűkkel egy kartonlapra, aztán éjszaka ki-
akasztotta a fülke ajtajára, amit előzőleg
ragtapasszal gondosan beragasztott.

— Hogy az a...! — fojtott vissza egy
hosszú káromkodást Pókács Rezső, amikor
reggel ott porogott a fülke előtt. — Ez
meg mi? Már megint rossz? Vandálak!
Csirkefogók! Micsoda disznóság...! Jelen-
teni fogom a postának...!
Felöltözött, aztán vette a kalapját, bot-
ját, és lement az utcára egy másik telefon-
fülkét keresni.

— Nyanya? Maga engem ne sértegetsen,
maga nevenséges vén huligán!
— Ezt nekem monda?!
— Ki másnak? Ha jól látom, egyedül
játsozódik a fülkében.

Látni és beszélni mert

Fölséges gyászolója és el-
síratója volt Tolnai Lajos-
nak. Életét és pörét a világ-
gal így kötötte kemény hu-
rokra Ady Endre: „... be-
szédes ez a te ravatalod: ret-
tetenes tetemrehívás... Nem
volt semmi büne, csak kü-
lönb volt, mint a többi. Éles
volt a szeme, tehát keserű
volt a nagyságos szíves s
rombolóan lázas agyveleje.
Mellékesen pedig legelső író-
embere volt az országnak és
még ezt meg is bocsátották
volna neki... De hogy látni
és beszélni mert, azt nem bo-
csátották meg soha.”

Itt akár be is fejezhet-
nének.

Felvillantjuk mégis Tolnai
kemény, keserű, önkínzó,
másoktól zaklatott-üzött éle-
tének legkínzóbb mozzanata-
it. A „boldog békeidők” em-
ber- és gondolatmorzsoló,
gerincroppantó ideje ilyen
tragédiákat is takar. S ha
nagyította-torzította is a ku-
darcokat a főbíró Bach-hu-
szárt pófozó apától hozott
nyakas-dacos természet, Tol-
naiba a kor fojtotta belé a
szót.

műveiben oly kendőzetlen,
nyílt, hogy szinte provokálja
is a támadásokat. A célja el-
lenségeinek most már nyil-
vánvaló: kiszekálni, kizavar-
ni Vásárhelyről.

Az egyházmegyei törvény-
szék azonban másként dönt.
Az 1877. október 23-án kelt
ítélet többek között kimond-
ja: „nem találja egyházköz-
ség vádjait általában annyira
igazoltnak, hogy egyházi tör-
vényeink értelmében bepana-
szolt ellen a közkereset el-
rendelendő lenne” — noha
apró kánoni kérdésekben fi-
gyelmeztetik. Ezt az ítéletet
az egyházi képviselő testület
meggellebezte, s következtek
az új vádak, feljelentések,
panaszok. Kölcsönösen. A
püspök végül az erdélyi egy-
házkerületi főtörvényszék
elő utaita az ügyet, ahol már
Szász Domokos egyházkerü-
leti főjegyzőnek volt igen
nagy befolyása.

A közfőtörvényszék 1878.
október 6-án ülésezett és
megerősítette az alsófokú
határozatot. Az ellenség
azonban nem nyugszik, Szász
Domokos még az 1879-i zsi-
naton is követeli Tolnai fel-
függesztését. A háború fo-
lyik, békét csak Tolnai kis-
lányának halála hoz, s talán
az is, hogy 1881 pünkösdjén
levelet ír az egyháztanács-
nak, amelyben ő is a békülés
útjait keresi.

Három évre megint meg-
találja. 1884-ben figyelmezte-
ti megint régi ellensége, dr.
Antal László főgondnok a
püspököt, hogy „az egyházi
életben a forrongás folyamato-
san tart” Tolnai ellen. Az
újabb vádak mögött már ott
van az is, hogy Tolnai A bá-
róné ténsasszony, Nemes vér
s más regényeiben, elbeszélé-
seiben, verseiben nemcsak
saját fájdalmát — üldözteté-
sét tárta a világ elé, hanem a
vásárhelyi társadalmi-gazda-
sági-erkölcsi állapotokat is,
felismerhető kíméletlenséggel.
Ellenségei „kitudják” a
Kemény Zsigmond Társaság
lapjától, sajtókampány, 200
fős tüntetés, folyik a háború
komolyan immár.

Nem jelleme ellen

A presbitérium 1884. febr-
ruár 24-i ülésén Lenárt Jő-
zsef kollégiumi tanár terjesz-
ti elő a vád alá helyezés in-
dítványát a „vallásunk, sakra-
mentumaink és a templom
szentségét sértő egyházi ta-
raink és gondnokaink tekin-
télyét lábbal tipró, a hívek
erkölceit, buzgalmit meg-
ingató, fenyegető, az egész
egyházközösség százados béke-
jét és egyetértését felgorgo-
tó” Tolnai ellen. Miközben
javasolja az 1876-os kereset
felelevenítését, Tolnai er-
kölcsei gyilkosnak deklarálja.
Tolnai ellenvádatok keres,
a békletet hasztalan, s Nagy
Péter püspök a nagyenyedi
egyházmegyei köztörvényszé-
ket bizza meg a vizsgálattal.

A tárgyalás 1884. május 19-
én lezajlik. 130 vádpontot
tárnak elő Tolnai ellen, aki
ötvenéves beszédében ma-
ga védi magát. Úgy tűnik,
eredményesen, érdembeli ítél-
let ugyan nem születik. Az
ítélet hangsúlyozza: „mint-
hogy sem dr. Tolnai Lajos
által Vass Tamás (Tolnai
paptárs) ellen, sem a vásár-
helyi egyházközösség tanács-
és képviselő testülete által dr.
Tolnai Lajos ellen emelt és
részből okmányokkal bizo-
nyítani megkísérelt vádak a
bíró meggyőződésig beiga-
zolva nincsenek, s minthogy
a tárgyalás rendjén újabb
vádak is merültek fel s vád
alapul nem föltétlenül elfo-
gadható újabb okmányok
csatoltak a periratokhoz:
az ügyállás teljesebb kideri-
tése végett... pótvizsgálat
rendeltetik el.”

Erre azonban már nem ke-
rül sor. Két ok miatt.

Az egyik: a Tolnai ellen
fokozódó sajtókampány egyik
vezéralakja Nemes Odón
polgári iskolai tanár, aki
többször is belegázol Tolnai

becsületébe. A haragos író
bottal, nyílt utcán veri meg,
s az ügy polgári járásbíró-
ságra kerül. Természetesen
ez újabb támadásokra ad al-
kalmat az egyházi perben is.

A másik ok: a békeltető,
pártfogó Nagy Péter püspök
1884. szeptember 16-án meg-
hal. Az utód: Szász Domokos.
A járásbírósi feljelentés
után azonnal kéri a „hívek”
Szásztól Tolnai felmentését.
Ő aznap felszólítja a lemond-
dásra, három nap múlva
már sürgeti a választ. Mit
tehetett Tolnai? Az egyetlen
lépést választotta, amelyet
tehetett: 1884. október 4-én
elküldte lemondó levelet az
új püspöknek, másnap az
egyházközösségnek is. Termé-
szetesen azonnal elfogadták.
A per jogi része pedig 1886.
június 16-án Aranyos-Gyé-
resen fejeződött be, ahol ki-
mondták a végős ítéletet:
Miután Tolnai lelkesítő állá-
sáról lemondott, a fegyelmi
kereset az egyház részéről
tárgytalan, mert az csak a
„gyűlölt lelkésztlől akart me-
nekülni, s a felhozott vádak
csak lelkesítő minősültsége s
nem egyéni jelleme és be-
csületessége ellen irányul-
tak.” Ez utóbbi persze szem-
meneszedett hazugság, amit
a tények és dokumentumok
bizonyítják.

Tolnai visszament Pestre,
de helyét a világban meg-
már nem találta. Mert látni
s beszélni mert, látta a rozsz-
szat, s ki is mondta azt, Ma-
rosvásárhelyi kidobta magá-
ból. Hosszú per volt. S hiába
hitt az igazságban, becsület-
ben, őszinteségben. Arra ak-
kor ott nemigen volt szük-
ség.

(Folytatjuk)

Bányai János

Fatörzsön él a fakusz

Az 5. c madárbarát-szak-köre a szünidőben is gyakran szervezett kirándulásokat a közeli erdőbe. Béla bácsi felcsapott közéjük vezetőnek, és együtt barangolták be a festői szépségű tölgyeseket, bükkösöket. Az egyik nap-sugaras délelőtti Jóska egy arafelű repülő sárgarigó után pillantva megkérdezte:

— Béla bácsi, hogy van az, hogy az egyik madár mindig fent bujkál a lombkoronában, a másik a földön szaladgál, a harmadikat pedig itt a patak mentén látjuk?

— Nagyon helyes a megfigyelésed, Jóska — mondta a tanár. — A madarak valóban felosztják maguk között az erdőt, és szokásaik, sőt testfelépítésük is ehhez idomult. Tudnátok erre példát mondani? — kérdezte, és körülzött a figyelő arcokon.

Zoli jelentkezett.

— En úgy vettem észre, hogy vannak madarak, amelyek egyáltalán nem jönnek be az erdő beisejébe.

— Így van — bólintott Béla bácsi. — A mezei posztaja például a bokrosokban él, a cigánycsuk és a töviszürögécs a galagonyával és vadrosával borított napsütötte domboldalon tanyáznak, a feskék pedig fent a magasban kergetik a legyeket és szunyogokat.

— Tessék csak oda nézni — sügta hirtelen Andris, és egy bokor felé mutatott, ahol egy pettyes mellű énekes rigó éppen jókora gilisztát igyeket kihúzni a földből.

— A rigók, a fülemülék és a vörösbegy általában a talajon keresik a táplálékukat — magyarázta Béla bácsi. — A száraz avar között kutatnak zsákmány után. Ehhez annyira ragaszkodnak, hogy azokban a parkokban, ahol rendszeresen takarítják a bokrok

alját, és eltávolítják a lehullott lombot, nem is telepszik meg a fülemüle.

— A barátka, a sárgarigó, a cinegék és a füzikék mindig a lombok között kutatnak rovarok után — folytatta. — Fent, az ágak között vadásznak a légykapók is, de egészen más módon. Nem a levelek között keresgélnek, hanem egy száraz ág hegyéről az üres légtérbe repülnek ki, és ott keringő rovarokat tizedelik.

A harkályok és a csuszka pedig a kéreg alatt rejtőző rovarokat szedik össze — jelentkezett Pista.

A tanár helyeslően bólintott, majd hozzátette: — A patak medrében a hegyi billegőket figyelhetitek meg, a partoldal gyökerei között ökröszemek bujkálnak. Hát azt ki tudná megmondani, melyik madár tisztogatja a fatörzsek finom repedéseit?

— A csuszka — mondta Jóska bizonytalanul, de Béla bácsi a fejét ingatta.

— Csak részben. De van egy apró madárka, a fakusz, amelynek hajlott, vékony csőre éppen arra szolgál, hogy a legkeskenyebb repedésből is kiszedegethesse a petéket és parányi rovarokat. Mindig a törzsön mászkál. Alul kezdi a tisztogatást, csavarvonalban kúszik felfelé, aztán a szomszédos törzsön újra kezdi az egészet.

— Soha nem láttam még ilyen madarat — mondta Jóska töprengő arccal.

— Gyertek velem — intett a fiúk felé —, ismerem a közelen egy öreg tölgyest, ott mindig tanyázik néhány fakusz is. Majd együtt figyeljük meg, hogyan tisztogatják a fa kérgét.

S. E.

A hitelező ördög

(OROSZ NÉPMESE)

Nagy baj érte a szegény muzsikot, a bajra pedig pénz kell. Pénz azonban nincs, honnan legyen hát? Úgy döntött, elmegy az ördöghöz, és tőle kér kölcsön. Mikor megérkezett hozzá, így szólt:

— Adj nekem kölcsön, te ördög!

— Minek az neked?

— Bajban vagyok.

— Sok kell-e?

— Ezer.

— Mikor adod meg?

— Holnap.

— Am legyen — mondta az ördög, és leszámolta neki az ezret.

Másnap ment a muzsikhoz a pénzért, aki ezzel fogadta:

— Gyere holnap!

Elment hát a következő napon. A paraszt megint csak azt mondta neki, hogy jöjjön másnap. Néhány napon át eljárt így hozzá az ördög. Egyszer aztán így szól hozzá a muzsik:

— Hogy ne kelljen nap mint nap bejőnnöd hozzám, kiakasztok a kapura egy táblát, és ráírom, hogy mikor jöhetsz a pénzedért.

— Rendben van — válaszolta az ördög, és elment.

A paraszt meg ezt írta ki a kapura akasztott táblára:

„Gyere holnap!” Egyszer kétszer eljön az ördög, de a felirat mindig ugyanaz.

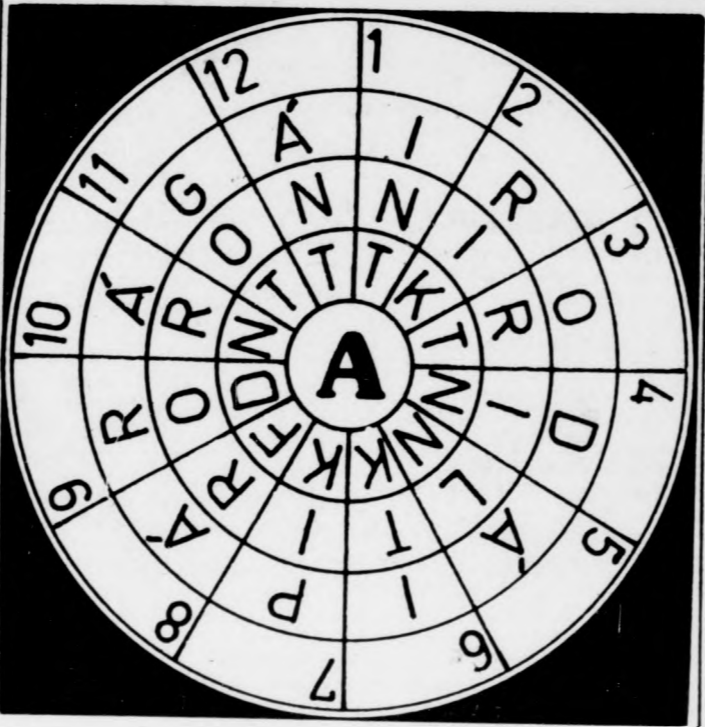
— Hát jó — mondja magában. — Holnap nem jövök el.

Nem is ment el. Megint meg egy nap múlva, hát látja, más felirat jűg már a kapun: „Tegnap gyere!”

— Eh, hát nem rászédett? — morgott az ördög. — Tegnap nem jöttem el, most aztán oda a pénzem!

Ezzel elengedte a muzsiknak az adósságát.

(Fordította: Grabócz Gábor)

ARANY-VERS

Egészítsétek ki a szótördékeket egy-egy betűvel úgy, hogy a kör belseje felé haladva értelmes szavakat (neveket) nyerjete. Minden szó a betűvel végződik. Helyes kitöltés után a külső körbe kerülő betűk a számozás sorrendjében olvasva Arany János egyik versének címét eredményezik.

Megfejtés: Teltemrehevás
Zala József

Balszerencsés Palkó

Palkó egy hétig vendégünk volt s nem kevés izgalmat okozott. Ezzel a tíz éves lurkóval mindennap történt valami szerencsétlenség. Az egyik nap megharapta a kuznyát, a másik nap belelépett meztől egy üvegszilánkba, s szinte ömlött a lábából a vér. Aztán szerzett hatalmas kék foltot a homlokára, a fenekére pedig egy jókora szúrást a kerítésből kiálló szögtől. Mi még szerencsések voltunk Palkóval, mert háziilag gyógyíthattuk. De tavaly a nagymamájánál nyaralt. Ott olyan szerencsétlenül esett keresztül a bicikli kormányán, hogy a képén és a mellén ép hely alig maradt.

Mindebben az a csodálatos, hogy Palkót mindig idegenben éri szerencsétlenség. Ott-hon még karcolás sem esik rája. Mi lehet ennek a nyitja?

Egyszer a nagymamánál töltötte a hétvégét Palkó. Amúgy rakoncátlan, virgocg gyerek, aki egy percre se nélkülözheti a felnőtftelügyeletet. No, adott is gondot szegény nagymamának. Hanem délután megérkezett az apuka. Attól a perctől mintha kicserélték volna a mi vásott lurkónkat, szép csendben elüldögélt. Sőt, mihamar megfájdult a feje is. Félóra sem kellett, rájöttünk a titok nyitjára. Ugyanis apuka egy pillanatra sem vette le a szemét a mi Palkónkról, s folyton folyvást eligazította őt. Azt tédde le, oda ne menj, ülj le nyugodtan, mit csinálsz ott már megint, ne mássz arra... — ilyen utasításokkal látta el szinte percenként a gyereket.

Ezekkel a bőven csörgő jótanácsokkal szinte gúzsba kötötte az apuka a gyereket, megfosztva a szabad mozgás, az önálló tapasztalás lehetőségétől. Így nem próbálhatta ki Palkó mindazt a veszélyt, mindazt a csábító helyzetet, amit pajtásai. Így nem is volt felvértezve ellenük. S amint a szoros felügyelet megszűnt, elkerült valahova vendégségbe, olyan fekevesztetten vezetette magát minden élvezetes gyermek szórakozásba, hogy lépten-nyomon a tapasztalatlanság sérüléseit kellett elvisele.

A túlkorlátozás majdnem olyan ártalmas, mintha életkorát meghaladóan veszélyes helyzetekbe engedjük egyedül a gyereket. Az egyik típus önállótlan, félnék, ügyetlen lesz. A másik pedig esztelen, vakmerő dolgokat követ el, amikor egy pillanatra szem elől tévesztjük, olyannyira, hogy nem egyszer a testi épességét is veszélyezteti. Palkó is ebbe a típusba tartozott. Tapasztalás híján nem alakult ki benne meghatározott helyzetekben az óvatosság, a veszélyérzet. Ezért érte kisebb-nagyobb baleset, sérülés lépten-nyomon.

A túlkorlátozás, a túlzott féltés ártalmas a gyerekre. Az így nevelt kislány, kisfiú társainál éretlenebbnek tűnik. S valójában az is, hisz nagyon sok tapasztalattal szegényebb, az önállóságnak kezdetleges fokán áll. Mindezt nemcsak testi ügyesség tekintetében jelentkezik. Így ír erről Hermann Alice: „Az aktivitásban, tapasztalatszerzésben akadályozott gyermek fejlődésében is akadályozva van — az így kialakult világlkép sanyarú, beszűkült képe a világnak”.

A gyereket két mozgatóerő is hajtja: az érdeklődés és a mozgásvágy. A kettő szervesen összefügg. Ha nem elégítheti ki mozgásvágyát, érdeklődése is kielégítetlen marad, s ezzel a megszerzhető tapasztalat, tudás mennyisége is lecsökken. Ez az a beszűkült világlkép, amiről Hermann Alice ír.

Balszerencsés Palkónak nem véletlenül fájdult meg a feje nem sokkal az édesapával való találkozás után. Főleg apja korlátozta őt ilyen főlös mértékben. Ez idegfeszültséget váltott ki, s már az apa megjelenése felidézta a korábbi konfliktusokat benne.

Palkó 10 éves. Most még nem lázad, de 2-3 év múlva a szülő-gyerek kapcsolat végleges megromlásához vezet ez a túlkorlátozás.

Átányi László

Néhány szó az illemlről

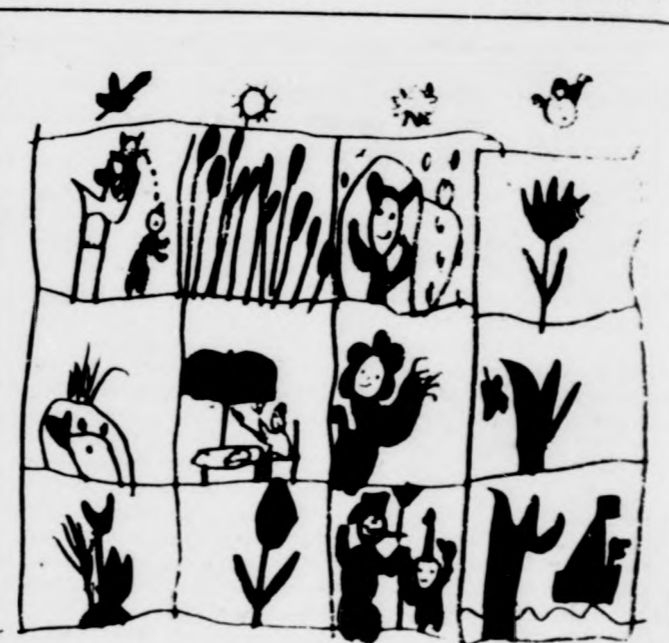
Mielőtt lecsapnád az újságot és kimenekülnél a szobából, várj egy pillanatot! Most nem lesz szó semmiféle „hegybeszédéről”, „lelki klinikáról”, sőt még csak „pédabeszédéről” sem. Csak semmi pánik, ebben a pillanatban senki sem akar nevelni, tehát várd meg, miről akarok veled beszélni. Azt azért elismered, ahhoz, hogy ennyi ember együtt tudjon élni, kell valamiféle használati utasítás, vagy ha jobban tetszik, valamiféle irányítás. A járművek a KRESZ szabályai alapján közlekednek. No, valami ilyesmi az illemltan is. Talán túl sokat hallottál erről, talán te sem szereted a sok beszédet, de tény, hogy van benned valamiféle ellenállás. Talán igazad van, hogy ezt is lehetne játékosan tanítani. Megpróbálok kérdésnek eleget tenni; játsszunk illemltant! Neked csak annyi a feladatod, hogy olvasd el a történetet és állapítsd meg, egy nap alatt hányszor tettél olyat, ami illik, és hányszor olyat, amit nem. Ha van kritikai érzéked, tudod, mit kell legközelebb tenned.

TUCAT TIHAMÉR 6/a osztályos tanuló ágya mellett megszólt az ébresztőóra, azonnal kiugrott az ágyból és még átnézte a földrajzleckeit (illik), amit az esti televízióadás miatt már nem tanult meg (nem illik). Csak magának csomagolt ennyivalót, a családnak nem (nem illik). A megállótól futott az iskoláig, mégis csak tíz perc késéssel, a tanár magyarázata közben ért az osztályba (nem illik). Ilyenkor már nehéz beilleszkedni a magyarázatba, ezért a szomszédjával megbeszélte a tegnapi esti tv-filmert (nem illik). A következő órán viszont sokat jelentkezett (illik), de csak azért, mert szomjas volt és jó lett volna oda-kint vizet inni (nem illik). Matekórán többször kinézett az ablakon (nem illik), pedig a szemközti ház falán nem láthatta a példák megoldását. A szünetben a tízórai felét társának adta (illik), a hetes-

nek pedig egy „fülest”, mert felírta a beszélgetők között (nem illik). Sőt, veszekedni tilos! Az igazgatói irodában jelentkezett, hogy fizet a betört ablakért (illik), de hogy még kik voltak hibásak, arról betyárbeszéltebből hallgatott (nem illik). A napközben kézmosás nélkül, félrelökve a kicsiket, kérte az ebédet (nem illik), a süteményt a társának adta (illik), de csak azért, mert ezt a fajtát nem szerette (nem illik). Ebéd közben elkezdett pletykálni, hogy ő ezt meg ezt tudja a Mártáról (nem illik). Délután az őrsi bajnokságon fociban kikaptak a hatodikoktól. A vereség után mindenütt azt híresztelte, hogy csalt a bíró (nem illik). Méltan hallgatott arról, hogy a saját hibájukból kaptak ki. Márpedig (illik) bevallani a hibákat is. A sportszerűség illő dolog. Mérgében gúnyolni kezdte az ellenfél játékosait, ezt pedig (nem illik). Otthon a testvere nyitott ajtót, de nem köszönt neki (nem illik), bár annyit a foga között odamormolt, köszönöm (illik). Csörgött a telefon, felvette a kagylót és belekiáltott: Halló, ott ki beszél? (nem illik), ki derült, hogy Sanyi, az osztálytársa hívta, aki nem jutott szóhoz, mert Tihámér bajait sorolta a saját gondjait, bajait sorolta (nem illik). Majd nagy nehezen eszébe jutott, hogy megkérdezze: te hogy vagy?? (illik). A telefonbeszélgetés után gyorsan rendet teremtett a konyhában, hogy szüleit meglegye (illik). Tanulás közben bögegette a lemezjátékot (nem illik). No meg ez nem is jó módszer a tanultak elsajátításához. Végre korán lefeküdt, ami egészséges.

Ha tetszett a történet és a játék, barátiddal, órszod tagjaival is játsszátok el, ahol a megfjést nem olvasd fel, azt ók mondják meg! Aki allig téved, illemltanból jól felkészült.

Horváth Mihály

Szirák Gábor (6 éves) rajza

KOVÁCS JÓZSEF:

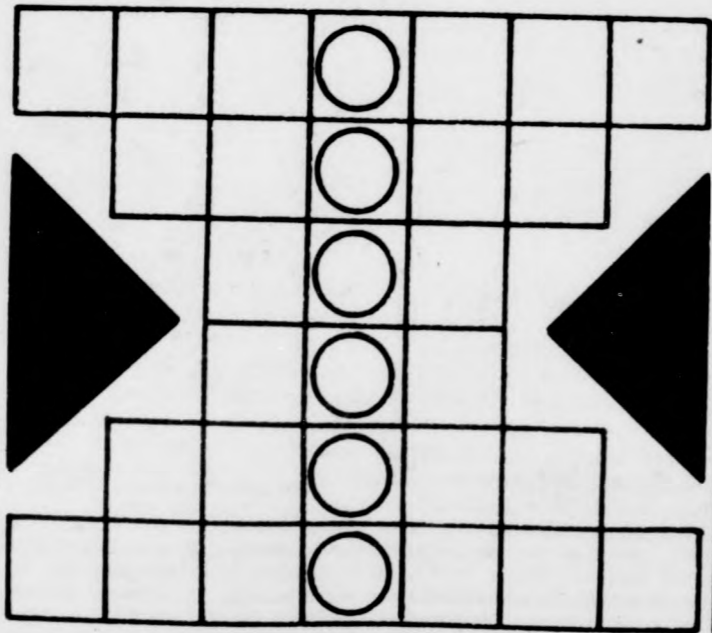
A MI ABLAKUNK

És a mi ablakunk, a Dorottya utcában. Tulipán meg buzogányvirág lámpás világít az ég arcába. Legelői Kavics látható a híres rajzoló, középen Timea nővére, aki mellett zongorahangoló kalimpál dühösen. Kicsi a hosszúsípkás bohóc, és Répaorr a hőember, Csingacsuk indián törzsfőnök sátra előtt, reggelig öröknek.

Játék a nevekkel

Írjátok be az ábra vízszintes soraiba az alább felsorolt neveket úgy, hogy a középső függőleges oszlopba kerülő betűk egy magyar drámaíró családi nevét adják megfjétsül. Csaba, Ede, Gebhárd, Lucia, Pál, Zsombor.

Megfjéjtés: Maddch

szó
mről

pedig egy „fülest”, mert...
...a beszélgetők közé...
...Sőt, veszekedni...
...Az igazgatói irodában...
...entkezett, hogy fizet a be...
...ablakért (illik), de hogy...
...kik voltak hibásak, ar...
...betyárbecsületből hallga...
... (nem illik). A napközben...
...mosás nélkül, félrelökve...
...icsiket, kérte az ebédet...
... (nem illik), a süteményt a tár...
...ak adta (illik), de csak...
...rt, mert ezt a fajtát nem...
...rette (nem illik). Ebéd...
...ben elkezdett pletykálni...
...y ő ezt meg ezt tudja a...
...tról (nem illik). Dél...
... az őrsi bajnokságon fo...
...an kikaptak a hatodik...
...ól. A vereség után min...
...útt azt híresztelte, hogy...
...t a bíró (nem illik). Mé...
...n hallgatott arról, hogy a...
...t hibájukból kaptak ki...
...pedig (illik) bevallani a...
...akat is. A sportszerűség...
...dolog. Mérgében gúnyolni...
...te az ellenfél játékosait...
...pedig (nem illik). Otthon...
...estvére nyitott ajtót, de...
...köszönt neki (nem illik),...
...annyit a foga között oda...
...molt, köszönöm (illik).
...rgött a telefon, felvette a...
...ylót és bekiáltott: Halló...
...ki beszél? (nem illik), ki...
...lt, hogy Sanyi, az osz...
...ársra hívta, aki nem ju...
...szóhoz, mert Tihamér ba...
...nk csak a saját gondjait...
...t sorolta (nem illik).
...t nagy nehezen eszébe...
...tt, hogy megkérdezze: te...
...vagy?? (illik). A tele...
...szelgetés után gyorsan...
...et teremtett a konyhá...
... hogy szüleit meglepje...
...). Tanulás közben böget...
...lemezjátszót (nem illik).
...meg ez nem is jó módszer...
...anultak elsajátításához...
...re korán lefeküdt, ami...
...zéses.

Horváth Mihály

KUNK

Hallottuk
valahol

— Philip, ez nem szép dolog. Azt hiszem, okvetlenül el kellett volna menned Michael feleségének a temetésére. Hiszen gyászjelentést küldött neked.
— Igazad van, drágám, de valahogy kellemtelen lett volna elmennem.
— Ugyan, miért?
— Hát azért, mert ő már másodszor küldött gyászjelentést arról, hogy meghalt a felesége, én pedig még egyszer sem...

Párbeszéd a bíróság.

Bíró:
— Vádolt, maga a múlt hónapban húsz autót lopott el, ebben a hónapban pedig ugyanannyit.

Vádolt:
— Igen, tisztelt bírúr, de a letartóztatásom súlyos hiba. Ha ugyanis még néhány hónapnyi időt hagyna nekem, akkor a forgalmi dugók problémája tökéletesen megoldódna a városunkban!

A kis Friedrich megelégtelte kilenc hónapos öcsikéjének szüntelen sívalkodását és megkérdezte az édesanyjától:
— Anyuka, miért juttott nekünk egy ilyen kiabáló kölyök?

— Ne beszélj így róla, kisfiám. Az égből küldték nekünk.
— Még hogy küldték! Biztosan ledobták!

A hosszú apasági per végén elkövetkezett az ítélethozatal napja. A bíró ünnepelesen így szólt az alpereshez.

— Van szerencsém közölni önnel, Herr Müller, hogy egy 28 kilogramm súlyú és 138 centiméter magas apróság apja lett!

— Milyen nehéz a gyerekek karácsonyi kívánságait teljesíteni — panaszkodik az egyik jó barát a másiknak.

— Ne is mondd, öregfiú. Az én nagyobbik fiam semmi egyebet nem kíván, csak sportautót, a lányom pedig igazi krokodilt követel!

— Te még szerencsés vagy! Az én öt éves csemetém azt akarja, hogy ikertestvért vegyek neki, és ráadásul cukrász legyen az apja!

A cég igazgatója így szól az alkalmazottnak:

— Most aztán elég volt! El van bocsátva!

— El vagyok bocsátva? Én azt hittem, igazgató úr, hogy a rábszóljakt pénzért szokás eladni...

GONDOLATOK

Másokat elítélni annyi, mint önmagunkat leleplezni. (Shakespeare)

Minél több a törvény, annál több a bűnös. (Karol Bunsch)

A művészetben nem a növekedés jelenti a fejlődést, hanem a határok ismerete. (Georges Braque)

A nyomás hatása az anyagtól függ — egyesek a nyomás alatt kisebbek, mások nagyobbak lesznek. (Stanislaw J. Leo)

Az ember ezen a Földön keveset akar és csupán azt szeretné, ha ez a kevés jó lenne és nem kellene rá sokáig várnia. (Samuel Butler)

London. „Felalálták” az elszakíthatatlan fürdőruhát.

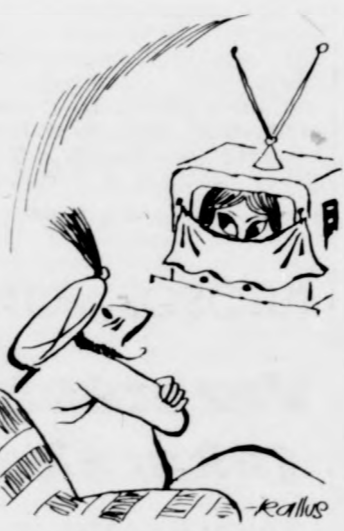
Kallus
karikatúrái

Lemezparódia... I.

Lemezparódia... II.

Arab tévé...

ART BUCHWALD:

Az új veszély

Az országra leelkedő legújabb veszélyt — ha jól értem az „erkölcsös többséget” és a tv-prédikátorokat — nem a kommunisták vagy a velük szimpatizálók jelentik, hanem az elvilágiasult, a „szekularizált humanisták”.

Ezeket a nézeteket ki kell seprünk a könyvekből, az iskolákból és a könyvtárakból. A könyvek cenzorai munkához is láttak, megindult az erkölcsi keresztshadjárát és a hajtóvadászat a szekularizált humanisták ellen.

A könyvegetők közeli ismerőseim, ezért elhatároztam, mielőbb csatlakozom kampányukhoz.

Csupán az a problémám, hogy a MacCarthy-korszak vörös boszorkány-üldözésével ellentétben most fogalmam sincs róla, miről ismerhetők föl az elvilágiasodott humanisták.

Könnyű volt az ötvenes években valakit komcsinak vagy szimpatizánsnak nevezni, hiszen állandóan Daily Workert szorongatott a hóna alatt, és nem sokat bajmóldott a cipőfényesítéssel. Sosem volt egy jó szava MacCarthy szenátorról vagy Roy Cohnról, és az ötödik parancsolatot emlegette, ha megidézték az Amerika-ellenes Tevékenységeket Vizsgáló Bizottság elé. Szóval, könnyen kideríthető volt, járt-e valaha a több száz szervezetnek akárcsak a környékén is, amelyeket a kormány fölvelt az erőszakos fölforgató tevékenységgel vádolt szervezetek listájára.

Egy elvilágiasodott humanista azonban egészen más tészta. Honnan tudhatnám meg valakiről például, hogy egészen értelmesnek tartja a Darwin-elméletet, ha ezt nyíltan nem vallja be.

És az elvilágiasodott humanisták nem egyenletes-diznek. Nincsenek sejtjeik, ahol összeesküsznek Amerika ellen, és nem folytatnak vallásellenes propagandát. Legtöbbjük egyedül dolgozik, történelmi kutatásokat végez, könyveket és regényeket ír, meg-

magyarazza, hogyan születtek a bébik. Azzal fertőzik a gyerekek tudatát, hogy elmondják nekik, milyen a világ, de azt ritkán, hogy egy elvilágiasodott humanista szerint milyennek kellene lennie.

Szerintem a szekularizált humanistákat az teszi nagyon veszélyessé, hogy pontosan olyanok, mint önök vagy én. Némelyikük akár a legjobb barátjuk is lehet, és még csak nem is sejtik róla, hogy humanista. Meglátogatták önöket, játszik a gyerekekkel, eszik az ételükből, önökkel együtt még meccset is néz a tévében, és soha nem tudja meg róla, hogy olvassa a Szép új világot és a Huckleberry Finnt.

Persze, akad köztük, aki kérkedik a humanizmussával, s azzal hengeg, hogy helyesli az abortuszt és ellenzi, hogy az állami iskolákban imádkozzanak. Őket rövid úton kidobhatják a lakásukból.

Egyébként minden szekularizált humanistára, aki fundamentalistának vallja magát, legalább tíz másik jut, aki ugyancsak fundamentalistának adja ki magát, ám közben az amerikai család szétzüllésén mesterkedik.

Semmi sincs többé biztonságban, ha a kongresszus tagjaiból alakult Antiszekularizációs Humanista Bizottság nem irtja ki mindennek a gyökereit is. Tanúkat kell kihallgatnia, akiket kötelezzenek a többi, ismeretségi körükbe tartozó elvilágiasodott humanista megnevezésére.

A könyvtárosoknak és a tanároknak felelniük kell a polcaikon található könyvekért. A kiadók legyenek felelősek mindazért, amit kinyomtatnak. Az írókat büntessék az írásukért.

Az elvilágiasodott humanisták tudomására kell hozni, hogy színt kell vallaniuk az első parancsolatról.

Vissza kell térniük azokhoz a régi erkölcsi értékekhez, amelyek naggyá tették ezt az országot. Még akkor is, ha kő kövön nem marad. Először is el kell égetniük a könyveket, és ha ez nem elég — az embereket is meg kell égetni.

(Fordította:

Homoródi József)

Drágább beszélgetések

— Halló, ATI?
— Nem, itt Laci.
— Szeretnék jelentkezni tanfolyamra!
— Nálam?!
— Miért, nem Autóközlekedési Tanintézet?!
— Nem az vagyok!
— Nem nulla-három a mag vége??
— Nem, az én végem nulla-négy!
— A fene vigye el!
— Kösz...

— Legközelebb ne vegye fel!
— Jó. Ha nem veszem fel, akkor én vagyok, ha felveszem, akkor a Feri.

— Drágám...?!
— Disznó!
— Bocsánat, akkor nem drágám!

— Halló, Postai Díjlesztő Hivatal? Kérem, vonják le a telefonszámlámból a mellébeszélést!
— Sajnos, nem tehetjük. Ez a terhesgondozó.

— Halló, Farkas elvtárs bent van?
— Itt nincs bent.
— Akkor kérem a helyettesítést!
— Itt az sincs bent!
— Hát akkor ki van bent?
— Én!
— Miért, maga ki?!
— Én én vagyok! Maga hívott, vagy nem?!
— Ne gorombáskodjon velem, maga téves!
— Téves a...!

— Halló, ügyvédi munkaközösség?
— Nem, ez egy békés családi közösség. Volt!
— Akkor adja meg a számukat!
— Nem tudom, és ha még egyszer felhív, az ügyvédem számát adom meg!
— Hülye!
— Vagy te is!...

— Te vagy az Feri?
— Itt nem lakik Feri!
— Akkor mellémet.
— Mellé bizony!

— Halló, zárt intézet? Én egy telefonfülkében vagyok, és két forintért azzal szeretnék beszélni, akivel akarok!
— Nagyon súlyos, de én a vízügy vagyok!

— Halló, tüzűgy?
— Nem.
— Lucifer kartárral szeretnék beszélni!
— Mondottam, ember, küzdj, és bízza telefonálj!
Tormai László

PÁRBESZÉD

„Miért nem tudod jobban beosztani a munkádát? Eppen most kell neked vasalni? Már éjjel van, holnap korán kell kelniünk, nem tudtad ezt nappal elintézni?”
„Nappal mostam, hiszen tudod!”
„Moshattál volna tegnap!”
„Tegnap a lakást raktam rendbe!”
„Es tegnapelőtt?”
„Tegnapelőtt egész nap megfelelő ajándékot kerestem a mamám születésnapjára!”
„Jó, de az azt megelőző napon foglalkozhattál volna a vasalással!”
„Az azt megelőző napon is mostam!”
„Es az azt megelőző napon, múlt hétvégén?”
„Akkor bevásároltam!”
„Es az azt megelőző napon?”
„Az azt megelőző napon tényleg nem csináltam semmit, az közvetlenül az esküvőnk előtt volt.”

Félsz, Úcsi strandruháim — a divattervezők legújabb ajánlata.

**Komáromi
Csipkés
György**

Komáromról (1628—1678) teret neveztek el a Szabad-ságtelenen, aki a Kollégium nagynevű professzora, bibliafordító, nyelvtanár, egyházi író volt. Komáromban és Szárpatakon tanult, s 1649-ben Kassán lett rektor. A kálvinista—lutheránus viszályok miatt hagyta el a várost, s rövid debreceni tartózkodás után külföldre ment. Az utrechti egyetemen sajátította el a keleti nyelveket. Oxfordban a puritánizmus híve lett. Teológiai doktorként tért haza, s 1653-tól a debreceni Kollégium hittudományi akadémijában tanított az írásmagyarázat, a keleti nyelvek, s a bölcsélet professzoraként. Nagy szerepe volt a 1657-i debreceni iskolai szabályzat megalkotásában, melynek célja a háborús időkben fejelemet nem ismerő diákság megképzése volt. 1660—1711 között török, német, tatár, kuruc hadak dúlták Debrecen, s a legnehezebb időkben Komáromi Csipkés György lelkes állást is vállalt, bátorított, vigasztalt, helyt állt és dolgozott. Jelentős összeggel járult hozzá a Szejdi által kirótt sarc összeadásához. Apáczai Csere János (1625—1659), az első magyar nyelvű enciklopédia szerzője) baráti köréhez tartozott.

Igen értékes tudományos és irodalmi munkásságot fejtett ki. A Biblia teljes szövegének új fordítása volt legnagyobb irodalmi teljesítménye, melyet 1685-ben fejezett be és 1718-ban Leydenben 4206 példányban nyomtat ki. Eből csak 1116 példány jutott el Debrecenbe, a többi a katalikus papság lefoglalta. A fordító inkább a Biblia szavaihoz, mint szelleméhez ragaszkodott.

A XVII. sz. második felében angol nyelvtankönyv is megjelent K. Csipkés György tollából, „hogyan a puritán eszmékkel rokonszenvező diákok előre készülhessenek peregrinációjukra, az itthon maradó pedig eredetiben olvashassák a legszabadabb szellemű protestáns felekezeti eszméit”. (1664) Kulinyi Nagy Benő szerint ez a legelső angol nyelvű magyar nyelvű tankönyv. „A magyar nyelvű tankönyv (Hungaria illustrata, Utrecht, 1655) „A legtermékenyebb XVII. sz.-i nyelvtan-írókat tisztelhetjük személynében. „A debreceni tanácsnak ajánlotta héber nyelvtanát. (Schola hebraica. Utrecht, 1645) Őt kötetben gyűjtötte össze latin predikációit (1659—1669), a magyar nyelvűeket pedig Igaz hit (Szben, 1666) címen jelentette meg, melyből „mind a Tanítók, s mind a Tanulóknak lényegesen kielégítő Vallások, és vallandó Hitek, megtanulhatják”. Wollibus (1586—1629, svájci református teológus) Keresztény isteni tudomány (Utrecht, 1653) c. művét és Amesius (?—1634) angol puritán teológus Angliai puritánizmus (Debrecen, 1662) c. munkáját magyar nyelvre fordította.

Harcolt a bonaság ellen, annak ellenszereit a tapasztalatot és a tudományos felvilágosítást ajánlotta. (Az ütközés csillagról való judecium, Debrecen, 1665). Latinul írta Dissertációkat a Boszorkányokról c. művét. Exegetikai tankönyve az Apocalypsis magyarázata. 43 műve jelent meg nyomtatásban. Próbálkozott versírással is. Mártonfalvi Tóth Györgyhöz (1635—1681), a puritán-presbiteri irányzat kiváló teológusa, a debreceni Kollégium professzora) Szathmári Istvánhoz írt verseket. Jutott ideje a hitvitákra is. Bornemissza Anna fejedelemasszonynak ajánlott Pápiastaság újsága (1670) „a katolikus vallás elleni epéskedéssel van tele”.

Dr. Nyakas László

SZABADIDŐ * SZABADIDŐ * SZABADIDŐ

AZ ORVOS TANÁCSA

Veseköveseknek II.

A kövek leggyakrabban kalcium-oxalátból állnak: akinek már többször volt kalcium-oxalát köve, az ne fogyasszon tejet, sajtot, tejfölt tartalmazó reggeliket — vacsorákat; sóskát és spenótot pedig még a zöldségszegény időszakban sem! Makacs képződés esetén az oxalátkövesek mellőzzék a tejet, a tejtermékeket (a vaj kivételével), a kakaót, a csokoládét, a D-vitaminos margarint, a sóskát, a spenótot, továbbá a meggyet, narancsot, földiepret, ribizskét, citromot, kelkáposztát, zöldborsót, az erőse főzött valódi teát, a szeszes italokat.

Helyettük fogyasszanak kalciumban, oxalátban szegény, magnéziumban és B-6-vitaminban gazdag táplálékot, illetve ezekből készítsék el ételeiket. Ilyenek: tyúk-, liba- és kacsaús, so-

vány sertéshús, virsli, borjú- és marhamáj, étolaj, őszibarack, alma, paradicsom, szárazborsó, lenese, főtt kukoricarizs, burgonya, gomba, kenyér, szegedi vágott cipő. Felnött ember napi kalciumszükséglete körülbelül 500 mg. Ezt figyelembe véve az oxalátkövesek minden ételből fogyasztanak, de csak módjával. A vitaminokról — részben állatkísérletek alapján — azt tudjuk, hogy az A- és B-6-vitamin hiánya elősegíti a kőképződést, a D-vitamin túladagolása kalciumtartalmú kövek keletkezését idézheti elő, a C-vitamin nagy mennyisége fokozza a vizeletben az oxalátürítést. Tanácsaink elsősorban a köveseknek szólnak. De akinek még soha nem volt köve vagy vesegörcse, az is igyekezzen változtatni táplálékjával.

Folyadékfelvétel

A bőséges folyadékfogyasztás gátolja a kőfelekedések képződését. Mi ennek a magyarázata? A kőképző vegyületek mindegyikére érvényes az, hogy minél több a vizelet napi mennyisége, annál többet képes azokból feloldani. Más szóval a tömény vizeletben hamarabb keletkeznek kristályok, mint a hígban. A lassan áramló, pangó vizelet kristályai pedig könnyen megrekedhetnek a húgyutakban és kövé növekedhetnek. Aki már több követ szült, s netán operálták is, érdemes mérés poharat vásárolnia, mert ennek segítségével meg tudja mérni a napi vizelet mennyiségét. Kivánatos, hogy 24 óra alatt ez ne legyen 1,5—2 liternél kevesebb, az egyes vizeletporciók fajsúlyja pedig 1018 alatt maradjon. Szív- és vesebeteg, magas vérnyomásban szenvedők az elfogyasztható folyadék mennyiségét beszéljék meg kezelőorvosukkal.

Mozgás

Amíg a kikkristályosodott anyagok homok vagy olyan méretű kő formájában vannak a húgyutakban, hogy kivizelhetők, a mielőbbi kiürítés elősegítésére a szokásosnál többet kell mozogni. A könnyű, kerti munka, az úszás, a teniszezés, a tévétorna vagy a szoba szőnyegen végzett néhány perces hasizomerősítő gyakorlatok alatt többször adódik olyan testhelyzet, amikor a kő nyugalmi helyzetéből kimozdul, vagy tapadási helyéről leválik és kiüríthető lesz. Az ürítésben levő kő lefelé haladását a rázkódatást okozó mozgások (ugrás lépés, utazás autóbusszal) segítik elő. Ha nagy hólyagkövek vagy a vesemedencét csaknem kitöltő kövek vannak, a fokozott mozgás többet árt, mint használ. Ezeket kiüríteni úgysem lehet, kimozdításuk felsértheti a nyálkahártyát. A kömertes időszakban végzett egészséges mozgás hozzásegít a jó kondíció és közérzet megőrzéséhez. Javaslatainkkal a vesekövek mindennapos életéhez kívánunk tanácsokat adni. Távtantunk nem pótolja a hozzáértő szakorvos, a rendszeres ellenőrzést, és a kezelőorvos tanácsainak betartását.

vizet, malátakávét (tej nélkül) és csak minimális cukorral), gyümölcsleveket, őszibarack, alma, körte vagy paradicsomból készített turmixot. Ehetünk nedvűs gyümölcsöket, dinnyét, szőlőt, kajszibarackot. Kevés sör vagy fröccs is megengedett. Leveskockákból szintén lehet ízletes italokat készíteni. Az édes szörpök, a magas kalóriájú italok főleg a húgsavköveseknek nem való, mert közöttük gyakori a cukorbeteg.

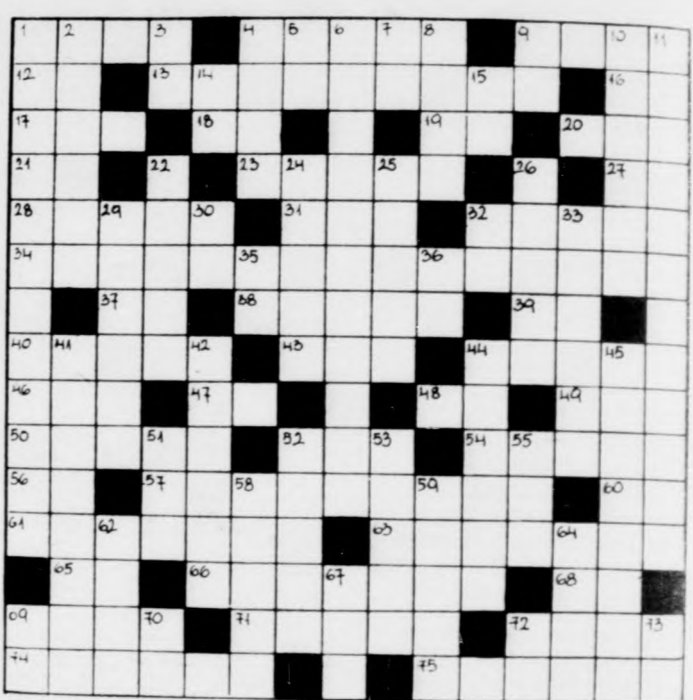
Mozgás

Amíg a kikkristályosodott anyagok homok vagy olyan méretű kő formájában vannak a húgyutakban, hogy kivizelhetők, a mielőbbi kiürítés elősegítésére a szokásosnál többet kell mozogni. A könnyű, kerti munka, az úszás, a teniszezés, a tévétorna vagy a szoba szőnyegen végzett néhány perces hasizomerősítő gyakorlatok alatt többször adódik olyan testhelyzet, amikor a kő nyugalmi helyzetéből kimozdul, vagy tapadási helyéről leválik és kiüríthető lesz. Az ürítésben levő kő lefelé haladását a rázkódatást okozó mozgások (ugrás lépés, utazás autóbusszal) segítik elő. Ha nagy hólyagkövek vagy a vesemedencét csaknem kitöltő kövek vannak, a fokozott mozgás többet árt, mint használ. Ezeket kiüríteni úgysem lehet, kimozdításuk felsértheti a nyálkahártyát. A kömertes időszakban végzett egészséges mozgás hozzásegít a jó kondíció és közérzet megőrzéséhez. Javaslatainkkal a vesekövek mindennapos életéhez kívánunk tanácsokat adni. Távtantunk nem pótolja a hozzáértő szakorvos, a rendszeres ellenőrzést, és a kezelőorvos tanácsainak betartását.

KERESZTREJTVE

Az úttörőmozgalom 35 éve

1946. június 2-án, az ifjúság napján, csapatversély alatt, egyenruhában vonultak fel Budapesten az első úttörőcsapatok, megalakult az Úttörőszövetség. Az úttörőmozgalom egy-egy állomásáról emlékezünk alábbi rejtvenyünkben.

- VIZSZINTES: 1. Sárgászöld tollazatú, pinty féle madár. 4. 1975 májusában, a gyermeknapon avatták fel az új magyar úttörővárost. Hol? 9. Villanyerő. 12. Kettős más-salhangzó. 13. A bajnokot illeti. 16. VA. 17. Idegen János. 18. Ősi fegyver, ma sporteszköz. 19. Az arany vegyjele. 20. Értesülés. 21. Egyforma mássalhangzók. 23. Réma. 27. Hangtalanul hág! 28. Lakodalom. 31. Fontos textilipari alapanyag. 32. Az új földesúr című regény írója. 34. 1976 szeptemberében indult az a mozgalom, amely alkalmat ad a kisdobos-úttörőközösségek megszilárdítására, a közös összefogásra. 37. Rangeljöz. 38. 30 vagy 31 nappal áll (két szó). 39. A káka fele! 40. Magas életkorú. 43. Házasság németül (EHE). 44. A közlekedési szabályok összessége. 46. A tűz helyi sűrűje. 47. Kétszer vétele. 48. Kifogástalan. 49. Dohányzik. 50. Székhely. 52. A Tisza kis mellékfolyója. 54. Akadozva beszél. 56. Mutatószó. 57. 1948—50-ben ezen a hegyen épült meg a fővárosi úttörőváros. 60. Szintén ne. 61. Ilyen szóba is előfordul. 63. Odáz. 65. A kert egyik fele! 66. Magyar fejedelem, Árpád unokája. 68. Ugyanez rövidítve. 69. Takarmánytarló. 71. Ukrajnai kikkötővers. 72. Női név. 74. Táplálási. 75. Döcög.
- Beküldendő: Vízszintes 4. FÜGGŐLEGES: 1. Az itt 34., 57. és függőleges 1., 6., 11. épült úttörő nagytábor 1948 júliusában avatták fel. 2. Népiesen pántlika. 3. Fordított augusztus 12.

OTT

Ko és kö
1. Gyakran mesélik, h főzés közben a citrom csupán a héjára van szűlünk rőla. Ha néhány pig így marad a gyümölcs megkeményedik. Ezért gyűk só közé, így szűk esetén könnyen ki tudjuk levét is nyomni.
2. Előfordul, hogy egész keveset kívánunk használni a citromból. szűtsünk rá „sapkát”, így szárad ki és a mag is be marad. Mullból, tüllből vagyunk ki valamivel nagykorongot, mint egy félrom. A szélére fogjunk konykalapumit, és a kel visszapörögve szűgk be gumirozott „sapkát” húzra a citromra.

Ki hogyan

A gazdálkodás (értve alatt a családi pénzügyek tészését) a család életé legalább oly fontos tény mint az országokéban. A zasság négy tartóoszlop (szerelem-szexuális, gy meknevelés, kulturális-v nézeti közösség, együttes dalkodás) egyike, szűlőds vagy labilitása folyamát (és tükre) a másik három d szehangoltságának, de könyen okozója is lehet a megbillenésének. Annál tósabb oszlop, minél inkább önizentelésből faragják, d kölcsönös áldozatkészség e elég ahhoz, hogy szűlőds gyen.

Műdszere a családi változásaiavall együtt alak Hiszen a család sem időt mint a kőzet, hanem év évre formálódik, aszer hogy tagjai miként é vagy rombolja az idő. A család személyi összetétel változik: a fiatal házast kezdetben esetleg valamely fél szűlőinél lakik, utób jat lábára áll; gyerme szűletnek, később talán szűrul valamelyik nagysz segítésére vagy fordítva, szűrul gondozásra és költő a fiatalokhoz, majd az i családtagok sorra eltáv nak, a gyermekek felnő és a régi otthonba hoz házastársukat, és kezdődik emberi lét körforgása elöl.

A gazdálkodás szempont ból talán a fiatal pár ön életének kezdeti szakasz legnehezebb, kivált akk ha mindkét fél ellenté mintákat hoz hazulról. egyik családnál az anya, a sikkál az apa volt a „pé ügymintészer”, ha egyik h nál a könnyed pénzszerz és a napról napra élés jár míg a másikkal meggono tervszerűséggel osztoztak minden fillért. Manapság sem ritka, hogy a fiatal figyelt a szűlők gazdálkó szokásaira, megszerezték, e be tettek mindent, s azt ott áll házaselete kapuját a pályakezdek kis jöved mével, anélkül hogy halva fogalma lenne arról, mik lehet azt beosztani.

Ilyenkor jönnek a vég tek. Vannak, akik csokolád élnek, mert a főzéshez eg

BÉLYEGGYŰJTŐKNEK

Vágó Béla

A Magyar Posta bélyegen folyamatosan bemutatja a munkásmozgalom vezető személyiségeit, vértanúit. Augusztus 7-én 2 forint névértékű bélyeggel Vágó Bélára emlékezünk. Arcvonásait Vagóczky Károly tervrajza alapján ábrázolja az új címet, amelyet a Pénzjegynyomda készített Vágó száz éve született, már egyetem hallgató korában a szociáldemokraták párt balszárnyának szűlője volt. A KMP megalkotásakor a Központi Bizottság tagjává választották, a Tanácsköztársaság idején a belügyi népbiztos nehéz feladatát látta el. Ezt követően Ausztriában, Németországban, majd a Szovjetunióban dolgozott. Az emlékbélyeg 3 174 300 fogazott és 4700 vágott példányban került forgalomba. A kibocsátás napján elsőnap bélyegzőt használnak a kijelölt postahivatalok. Elkészült a cartemaximum kialakításához szükséges képes levelezőlap is. Vágó születésének 100. évfordulója augusztus 9-re esik, ekkor a bajai postahivatal különleges bélyegzővel látja el az ott feladott küldeményeket.

Szavazzon

A Magyar Posta szeretné megismerni a gyűjtők véleményét. A múlt esztendő összes bélyegét eredeti szűlőben ábrázoló plakát készült, amelyet a Filatéliai Szemle július—augusztusi kettős számához csatoltak. Ennek segítségével a gyűjtők a Szemleben közölt feltételek mellett július 31-ig választhatták ki, hogy az 1980-ban kiadott bélyegek közül melyik tetszett a legjobban. Az

elbírálásnál a bélyeg szépsége mellett a tervező művészi munkáját és a kiadvány eszmei mondanivalóját is figyelembe kell venni. A közönség szavazatain kívül meghallgatják a szakértőket és az összesített vélemény dönti el, hogy a bélyegnapi kiállítás megnyitására, szeptember 12-én melyik művészt veheti át az év legszebb bélyege megalkotásáért járó vándordíjat. Kiküldetjük a bélyegét előállító nyomdát is. Erdemes szavazni, mert értékes bélyegajándékot sorsolnak ki azok között, akik a legszebbnek nyilvánított bélyegét helyesen választották ki.

Újdonságok

100 éve született Kemal Atatürk. Az ország modernizálójára tisztelettel emlékezik a török posta és blokkot, valamint hatértékű sorozatot adott ki.

Negyedik

Hazánkban — a fentiek szerint — csak most indul a bélyegképzés versenyére. Olaszországban viszont az II. Collecionista c. szaklap a vi-

lág összes 1980-ban kiadott bélyegét versenybe szűlították. A filatelisták szakértő bírálatára Magyar Posta sikerét hozta. Az Övjuk Európa dedett állatait elnevezésű blokkot a világ negyedik legszebb tavalyi kiadványának nyilvánították.

AUTÓSOK-MOTOROSOK

Vezetéstechnikai és takarékosági ABC

Vakítás. Ha a szembejövő nem veszi le időben az országúti fényt, és ezzel elvakítja a vezetőt, tilos változtatni sebességgel továbbhaladni. A sebességet alaposan csökkenteni kell, esetleg a teljes megállásig, mert a szem csak hosszú másodpercek után nyeri vissza eredeti adaptációs képességét.

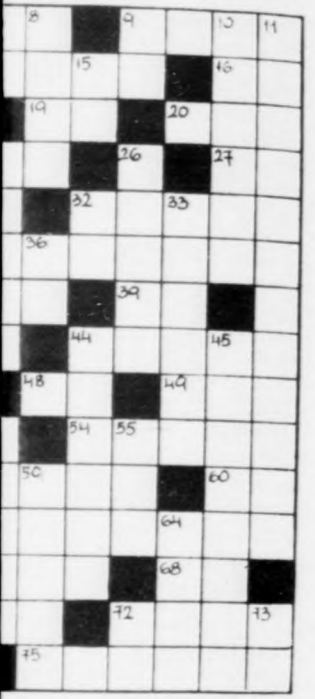
Visszakapcsolás. A sebességváltó mindig olyan fokozatban legyen, hogy az autó élénken reagáljon a gázadásra, tehát az autó „éljen” a vezető kezében. Hosszú, országúti menetknél, vagy autópályán, nyugodt és egyenletes utazás közben ez nem feltétlen követelmény, azonban bármely, veszélyt jelenthető rendellenesség észlelésekor (például a távolban torlódás) a veszély kivédésének egyik eszköze a lassítás-

sal együtt alkalmazott visszakapcsolás.

Vontatás. Kötéllel történő vontatás esetén a vontatott jármű vezetőjének feladata arra ügyelni, hogy a kötél állandóan húzott maradjon. Ha a kötél meglazul, az ezt követő rántástól a kötél többnyire elszakad. A vontatott jármű vezetője mindig alaposan nézzen előre, hogy időben tudja megkezdni a fékezést. Hosszú távú vontatásnál a vontatott jármű fék-jei gyorsan felmelegedhetnek, a fékhatás ezért gyengül és ráfutásos baleset következhet be. Ennek elkerülésére célszerű műszaki pihenőket tartani.

Zárószó. A megszakító hézagának pontos, objektív mérőszáma. Beállítása kizárólag műszerrel lehetséges.

apján, csapatászlók alatt, pesten az első úttörőcsapat. Az úttörőmozgalom alábbi rejtvényünkben.

10. Zala megyei köz-... 11. Dátumrag, 6. 1953 au-... 12. A második úttörővasút-... 13. Félig kéri! 8. Levágja... 14. „Ez volt... az er, ha kellett, a gáton...” (ny János). 15. Zivatar... 16. 1949 augusztus-... 17. befejeződött az úttörő-... 18. Hol van... 19. sporttelep? 14. Sír-... 20. európai vegyjele. 21. anya, népiesen. 22. ... belőle, torkig van vele. 23. Szélid, nem szigorú. 24. ... sárláshoz használjuk. 25. ... 26. A vita közpe. 27. ... 28. Árni kezd! 33. Pécsvarad-... 29. közel eső község Baran-... 30. Magad. 36. MO. 31. örösmarty költeménye. 32. 1974-ben megszületett az... 33. mozgalom indulója, „Ej, száll az ének...” Ki sze-... 34. az induló zenéjét? 45. ... 46. ígéretet meg nem tar-... 47. L. S. P. 52. Iboya be-... 48. 53. Ideiglenes (ismert... 49. kifejezés). 55. Magas tő-... 50. szti rang. 58. Formai... 51. sely, eshetőség. 62. Mő-... 52. z hasonló, rácsaló ál-... 53. Nehéz tárgy, teher... 54. Lanka; Ceylon. 69. ... 60. os a vízszintes 60. szá-... 61. rral. 70. Országos Terv-... 62. al. 72. Mint az előző sor... 63. ezüst vegyjele.

H. J. ... 64. Vízszintes 4., ... 65. és függőleges 1., 6., 11. ... 66. sorok megfejtése. ... 67. születési határidő: 1981. ... 68. szeptus 12.

SOK ... nikai és ... ági ABC

... 69. Kötéllel történő ... 70. és a vonatott ... 71. vezetőjének feladat ... 72. ügyelni, hogy a kötél ... 73. fón húzott maradjon ... 74. kötél meglazul, az ezt ... 75. rántástól a kötél ... 76. vire elszakad. A vonta- ... 77. rrmű vezetője mindig ... 78. n nézzen előre, hogy ... 79. tudja megkezdenni a ... 80. st. Hosszú távú vonta- ... 81. a vonatott jármű fék- ... 82. rban felmelegedhetnek, ... 83. tás ezéért gyengül és ... 84. os baleset következhet ... 85. nek elkerülésére cél- ... 86. műszaki pihenőket tar-

OTTHON - CSALÁD - OTTHON

Konyha és környéke

1. Gyakran megesik, hogy főzés közben a citromból csupán a héjára van szükségünk, amelyet alaposan lereszélünk róla. Ha néhány napig így marad a gyümölcs, megkeményedik. Ezért tegyük só közé, így szükség esetén könnyen ki tudjuk a levét is nyomni.

2. Előfordul, hogy csak egész keveset kívánunk felhasználni a citromból. Készítsünk rá „sapkát”, így nem szárad ki és a mag is benne marad. Mullból, tüllből vágjunk ki valamivel nagyobb korongot, mint egy fél citrom. A szélére fogjunk vékony kalapgumit, és a kelmét visszapörögve szegjük be. A gumirozott „sapkát” húzzuk rá a citromra.

A fagyalt történetéből

A fagyalt korunk egyik kedvelt csemegéje, melyet már nemcsak nyáron, hanem télen, nagy hidegben is szívesen fogyasztanak. Elterjedt a zordabb vidékeken is, mert izes, tápláló, változatossá teszi étkezésünket.

dött, hogy a kínaiak az izes, mézzel édesített gyümölcslevekkel hóval, jéggel lehűtötték, fagyasztották. A rómaiak is alkalmazták ezt a módszert, az Appenninekről hozták le rabszolgáikkal a havat, ezzel hűtötték. Marco Polo, a legendás hírv utazó, aki Kubláj kán vendégeként beutazta Kína déli vidékeit és egyik tartomány helytartója lett, arról írt, hogy a kínaiaknál ismert a fagyasztott étel, a fagyalt, mely a főurak asztalának büszkesége. Valószínűleg a fagyalt receptjét is magával vitte hazájába, de annak sorsa már nem követhető.

Meős ellenőrzi a kaviárkonzerv minőségét a gorevszki halfeldolgozóban (Fotó: MTI Külföldi Képszolgálat - KS)

NYENCFALAT A KAVIÁR „Fekete gyöngyszemek”

Puliszka, cibere, kömény-maglevés... — sorolhatnánk a szegénység, a szűkösségre emlékeztető ételeket. Ha a gasztronómiai palettát másik feléről a jómódot, a különlegességet, sőt luxust sugalló fogások közül próbálunk válogatni, a kaviár minden bizonnyal a legjellemzőbbek között szerepel. Nem is vitás: a tofkéltől a kaviárig nyert izletes étel nagyon sokáig — talán soha — nem fog köznapni étekké alacsonyodni. Ha elkészítési módját áttekinthetjük, ez az „exkluzivitás” rögtön érthetővé válik.

öröklődő, féltve őrzött szakmai titok. Kicsöpögtetés, rövid szikkadás után a szemeket hordóba töltik. A kész csemege szagtalan, ize kellemes, nem csípős, a só tőgyán is nem ízesítésre, inkább tartósításra szolgál. A szemek épek, sötétek — bár akad egy extra, szürke fajta is, a Caviar Mallossol. Ritkább a szibériai kaviár; ezt lazacból készítik és vörös színű.

Ki hogyan gazdálkodik — aszerint él

A gazdálkodás (értve ez alatt a családi pénzügyek intézését) a családok életében legalább oly fontos tényező, mint az országokéban. A házasság négy tartóoszlopának (szerelem-sexualitás, gyermeknevelés, kulturális-világneveti közösség, együttes gazdálkodás) egyike, szilárdasága vagy labilitása folyamán (és tükrö) a másik három összehangoltságának, de könnyen okozója is lehet azok megbillenésének. Annál tartósabb oszlop, minél inkább önzetlenségű faragják, de a kölcsönös áldozatkészség sem elég ahhoz, hogy szilárd legyen.

Módszere a családi élet változásaihoz együtt alakul. Hiszen a család sem időtlen, mint a kőzet, hanem évről évre formálódik, aszerint, hogy tagjait miként építi vagy rombolja az idő. S a család személyi összetétele is változik: a fiatal házaspár kezdetben esetleg valamelyik fél szüleinél lakik, utóbb saját lábára áll; gyermekei születnek, később talán rászorul valamelyik nagyszülő segítségére vagy fordítva, az szorult gondozásra és költözik a fiatalokhoz, majd az idős családtagok sorra eltávoznak, a gyermekek felnőnek és a régi otthonba hozzák házastársukat, és kezdődik az emberi lét körforgása előlöl.

A szülők, ha tehetik, segítenek persze. Am a legnagyobb segítség, amit adhatnak, ha idejekorán megtanítják gyermekeiket — jóval a házasság előtt, lehetőleg kiscsi kortól fogva! — az észre-rü beosztásra és a nélkülözhetetlen házimunkára. Ügyességgel, „mesterségbeli tudással” kevésből is jobban lehet élni, mint ellenkező esetben a többlől. Ebben azonban gyermekkortól fogva kell belemóni, mert a szülői jótanács rég elkésett, amikor a fiatal pár a maga életét éli. Akkor az már beleszólás az ügyeikbe, s többet árt, mint használ.

Az élet későbbi szakaszában a jómód is rejthet veszélyeket, kivált, ha hirtelen ékezőnt be. Házasságok, akik éveikig áldozatkészen, összeszokottan húzták az igát, egyszerre lépést tévesztenek, ha valamelyiknek váratlanul jobban megy sora. Ilyenkor fordul elő, hogy az egyensúly mérlegét korábban elrejtett önzés húzza le, előtörhetnek az addig elnyomott vágyak, mialatt a másikból kibukkan az érvényesülésre feltékény versenytárs, s ha nem vigyáznak, a házi békét éppen az borítja fel, aminek közös örömöt kellett volna hoznia. Ilyenkor tör elő a „mi” fogalomköréből az „én”, hogy behajtsa, ami „neki jár”. Job-

bik eset, ha csak az történik, hogy mindketten lazábbra engedik a gyeplőt, s megtapasztalják, hogy a többlől nehezebb kijönni, mint a kevesebből.

A gyermekek felcseperedése, talpraállítása után könnyebb körülmények következnek: akik addig minden veszélyt elkerültek, már annyira összeszoktak, s olyan gyakorlottak a gazdálkodásban is, hogy zavartalan derűvel várhatják a korasz napjait.

De amíg eljutnak odáig, ajánlatos, hogy mindkét félnek legyen a körülményekhez méretezett, külön kasszája is. Egyebek közt azért, hogy jelesebb napokon meg lehessen társat. Azonkívül: mindenkinek lehet támogatóra szoruló családtagja, rokona — jó ha létezik egy kis alap, amely nem vita tárgya. Ennek hiányában fordul elő, hogy prémium-, jutalomosztás idején némelyek figyelmeztetik a munkatársaikat: — El ne árulj a feleségemnek (férjemnek), hogy pénz ütötte a markunkat! — Pedig a hazugság (az elhallgatás is az!) mérgezi az érzelmeket. Elszomorító jelenség az olyan férj is, aki kénytelen a kollegától kölcsönkérni, ha meglátja, hogy például a szomszédos KÖZERT-be banán érkezett, mert szeretne vinni a gyerekeinek, de naponta kiadagolt zsebpénzéből nem telik. Kardos asszonyok állnak az ilyen férjek mögött, s nem veszik észre, hogy látszólag apró dolgokkal elnyomortják egész személyiségét, olykor így viszik előbb-utóbb viharos lázadásba. Zsarnok férjek is akadnak, ám az asszonyok mégis ritkábban kerülnek ilyen helyzetbe, mert leleményesebbek rabtartójuk becsapásában.

Holott éppen az lenne a cél, hogy se a gazdálkodás, se semmi más ürügyen egyik se csapja be a másikat. Az őszinte, becsületes, tiszta élethez azonban szabadság is kell, és bizalom is. Ez utóbbi nélkül nemcsak gazdálkodni, együtt élni sem lehet.

A tömegtermelés térhódítása ellenére jól megtalálják számításukat azok a cukrászok, akik régi módszerekkel, de bő választékkal, látványos kiszolgálással kínálják vendégeiknek a sokféle, főleg gyümölcsfagyaltot, melyhez hűtőpultból mérnek ki és ostyába adagolnak. Az olasz „gelateria italiana” ún. spaginnal (adagolóappal) magasra húzott fagyaltot ad a vásárlónak.

A fagyalt több ezer éves múlttal rendelkezik, de a mai napig nem unták meg az emberek. Nem szűgyellik az utcai fogyasztást, így külföldön mindenütt találkozhatunk utcán fagyaltotzó embeerekkel. Télen és nyáron egyaránt szívesen fogyasztják és mi magyarok, akik csak nyáron eszünk fagyaltot, megbor-zongunk pl. az északi államokban, vagy Moszkvában, amikor 10—20 fokos hidegben fagyaltozókkal találkozunk.

A fagyalt több ezer éves múlttal rendelkezik, de a mai napig nem unták meg az emberek. Nem szűgyellik az utcai fogyasztást, így külföldön mindenütt találkozhatunk utcán fagyaltotzó embeerekkel. Télen és nyáron egyaránt szívesen fogyasztják és mi magyarok, akik csak nyáron eszünk fagyaltot, megbor-zongunk pl. az északi államokban, vagy Moszkvában, amikor 10—20 fokos hidegben fagyaltozókkal találkozunk.

TÖRÖDJÜNK A LÁBUNKKAL IS!

Lábunk a napi munka során elég nagy terhelésnek van kitéve. Olykor estére megdagad, ég és fáj. Ne sajnáljuk azt a kis időt, amelynek során ezt a fontos testrészünket ápoljuk, felfrissítjük.

Vegyünk 10-15 perces forró lábfürdőt, amibe tegyünk egy jó marék konyhasót. Akinek módjában áll, vásároljon a gyógynövény-szakboltban kapható, hatásos gyógyfűkeveréket e célra. Ugyancsak ösztönöznek hatnak az egész vérkeringésre és megszűntetik a kimerültséggel járó jelenségeket a változtatott hófokú lábfürdők. Az ilyen fürdő meggyőződésünkkel nem tartson: forróval kezdjük és mindig hideg-gel végezzük. A hideg lábfürdő csupán néhány mászóperces legyen. Alaposan dörzsöljük szárazra — az ujjak között is — a lábat. Ezután következhet egy kis láborna. Ha van a háznál kis lábad, talpukkal-sarkunkkal gurítgassuk ide-oda, s közben ujjainkat mozgatva húzzuk vissza. Ha nincs lábad, a lábunkat a földre is megterheli, ejtsük a földre és próbáljuk lábujjainkkal fölvenni. Ezek után masszírozzuk be a lábat lábbalzsammal vagy mentolos kenőccsel.

Bozóky Éva

BK.

Bukarest, 1981. július. nek vége. Izgatottan ér...

— Bejutottam a döntő Perceken belül megjel...

— Fáradt vagyok, az az...

— Eddig minden rendt...

Magánéletem, az viszont...

— Tóth János, a DMVSC...

nyal nem ismeretlen a d...

— Milyen érzés az Un...

— Hogyan tovább? —

— Bukarestben szeretn...

LABDARÚGÁS

A területi bajnokság Tisza...

Szomorú szívvel tudatjuk...

SZABÓ ERZSÉBET

Szomorú szívvel tudatjuk...

Balmazújváros

Újabb edzőcsere volt csa...

— Az idénynyitó edzést m...

előzően volt az éremosztás...

balmazújvárosiak nyolc n...

váltson a területi bajnoks...

Augusztus 3—15. között Lakástextiliákat, ágyneműket 30% ENGEDMÉNNYEL ÁRUSÍTUNK

DOMUS ÁRUHAZBAN Egyes kempingcikkeket, pulóvereket sportgarnitúrákat 40% ENGEDMÉNNYEL ÁRUSÍTUNK SPORTSZERBOLTUNKBAN (Vörös Hadsereg útja) Amíg a készlet tart!

NYÁRI VÁSÁRI

VIKER

APRÓHIRDETÉSEK

HÁZ Eladó egyszerű kis kertés házzal, Schönperger, Beregszászi Pál utca 18. Solyom utcából nyílik.

Hajdúszoboszló belvárosában, fűrészfűrészben felújításra szoruló régi építési házat vennék.

Oszti beköltözéssel bocskaikerti családi ház 1100 négyzetgölg, megegyével beültetett területtel eladó.

Felújított nagyközség központjában, Vasvári utca 12. számú, beköltözhető kettőszobás, összkomfortos családi ház 200 négyzetgölg kerttel eladó.

Kar u. 28. számú házrész 400 000 Ft-ért eladó. Beköltözhető kettőszobás és egy szobás udvari lakással, udvarral, melléképületekkel.

Sürgősen eladó Berettyóújfalun, Kádár u. 70. sz. alatt, félkész állapotban levő, állattartásra is alkalmas, kertes családi ház.

Eladó családi ház melléképületekkel és 380 négyzetgölg telkkel. Láhár utca 59. sz.

Eladó kétszoba, összkomfortos családi ház 300 négyzetgölg telkkel, Debrecenhez 30 km-re. Irányár: 220 000 Ft.

Társasházban építők közösségébe társnak szegődnek, magas összeggel. „Víz-, fűtőszervező klubiparos” jellegű kiadóba.

Jó állapotban levő 2 szoba, konyha, üveges terasz, kamrás ház melléképületekkel, 1200 négyzetgölg szőlő, másnárs telkkel eladó.

Eladó beköltözhető kertes családi ház. Bószorményi út 194.

Eladó Lefkóvics V. u. 91. számú kis kertes ház.

Szeged belvárosában levő egyszerű, konyhás lakosztály fűtéses, tanácslakásos elcserelem kiadóba.

Osszeköltözők: 2 + 4 fő szobás, 70 négyzetméteres tanácslakást cserélnék másfél és egy szobásra.

Másfél éves kislányunk mellé néni keresünk. „Jólelkű” jellegű kiadóba.

Debrecen központjában levő 2 szobás, összkomfortos tanácslakás, emelt loggias 54 négyzetméteres távfűtéses lakást másfél szobás, IV-ik emeleti, belterületi hasonlóra cserélem.

Bocskaiert legjobb né szén, Gulyás Pál u. 22. szám alatt 400 négyzetgölg szőlő, gyümölcsös, új hűtőgép, új mosógép, új hűtőgép, új mosógép, új hűtőgép.

Főberlő nélküli másfél szoba, összkomfortos kertes ház, bútorok, szőnyegek, bútorok, szőnyegek, bútorok.

Augusztus 15-től főberlő nélküli másfél szoba, összkomfortos kertes ház, bútorok, szőnyegek, bútorok.

Gépkocsival, nagy kereskedelmi, adminisztrációs gyakorlattal nyugdíjas kispárosnak munkát vállal.

Másfél éves kislányunk mellé néni keresünk. „Jólelkű” jellegű kiadóba.

6 éves aluli látásérült gyermekekkel való foglalkozáshoz Gyógypedagógusi munkakörbe Gyógypedagógust keresünk debreceni munkahelyre.

Eladó családi ház melléképületekkel és 380 négyzetgölg telkkel. Láhár utca 59. sz.

Nyugdíjas pedagógusnő fűtésvezetői vállalat, esetleg havonta négyzeri takarítást, „Agilis” jellegű kiadóba.

Keresünk megbízható idősebb házaspárt gondnoki teendők ellátására Debrecenből 12 km-re, lakást biztosítunk. Jelentkezés: „Tanya” jellegű kiadóba.

M 72 oldalas motorkerékpár (műszaki leírt) tartalék alkatrészekkel eladó. Molnár, Csapó u. 77. III. em.

IZ Wartburg Lim. eladó. 1982-ig műszaki vizsgával. Hajdúszörmény, Árpád u. 57.

Wartburg, UT rendszámú, 1984-ig műszaki vizsgával, igényes autónak eladó. Károlyi M. u. 1. Dr. Szabó.

Eladó jó állapotú 500-as Fiat. Érdeklődni 4 óra után. Debrecen, Domb u. 8.

Mindenféle szép bútor vételre és eladásra. Arany János u. 13. Telefon: 20-019.

Csepel 30-as varrógép eladó. Góhér u. 2. sz. Uj ÉTI—25-ös lakázzal eladó. Debrecen, Gúttér u. 50.

Vattacukorkészítő gép valamennyi tartozékával új állapotban eladó. Károlyi M. u. 1. III. 27.

Elajándékozom nőstény német juhász kutymát, szanalás miatt. Kalapos u. 3.

Debrecenben belvárosi garázs eladó. Telefon: 12-747.

Központifűtés-szerelést, széntüzelésű, gázüzeltű kazánra, valamint vízvezeték- és fűtésrendszerrel 2 éves garanciával, vidékre is vállalok. Katona Ferenc, Góhér u. 46.

40 négyzetméter, szegelt parketta, léc, szarufa, gerenda eladó. Tégyláskert u. 12.

Régi majolika lámpa, festmények, olajkállya, kombinált szekrény, asztal, székek, tükrök, férfi ruhák eladó. Hajnal utca 29.

Kiseb üzlethelyiséget bérelnek a belvárosban kereskedelmi célra. „Búti” jellegű kiadóba.

Jugoszlávia—bulgáriatorokországi utambor tartást keresek. Indulás: augusztus 15-én. Gépkocsival. Válaszokat „Ütveled” jellegű kiadóba.

Szobafestés, mázolás, tapétázás belsőépítészeti és lakáskultúra szerint. Tóth Pál festőművész, Debrecen, Csapó u. 84. IV. em. 11.

Eladó új négyzetméteres lakószór nagy előteressal. Gáborjánai Sz. Kálmán u. 13. IV. 12. Telefon: 20-875.

Almaszedőket, almaválogatókat veszünk fel kiemelt kereseti lehetőséggel aug. 23-tól a debreceni Kossuth Mgtsz apafai almáskertjébe.

Debreceni Vízmű és Gyógyfürdő Vállalat azonnali belépéssel alkalmaz fűtésvezetői jogosítvánnyal rendelkező csatornázó-karbantartó gépkezelőt, víz-műtelepekre géptisztítókat, gépkocsirakodókat, könnyűgépközlelőt, betanított és segédmunkásokat. Jelentkezni lehet: Hatvan u. 12—14. I. 12.

Debreceni Vízmű és Gyógyfürdő Vállalat azonnali belépéssel alkalmaz fűtésvezetői, villanyzerelő, lakatos, hegesztő, kőműves, hűtőgépkezelőt, kertiész, labor szakmunkásokat, gázkazánfűtőket, takarítókat. Jelentkezni lehet: Hatvan u. 12—14. I. em. 112.

A Tiszántúli Áramszolgáltató Vállalat központja azonnali belépéssel alkalmaz kalorkikus gépésztechnológus, erőművi gyakorlati rendelkező előnyben. Jelentkezés a TITÁSZ V. személyi fősztályán, Debrecen, Kossuth u. 41.

A Debreceni Állami Gazdaság központi gépjármű műhelye (Lentz-telep) felvesz autómotorszerelő, meggázdaságirépszerelő, karosszerialakost, dieseladagoló, elektromostargoncszerelő munkásokat, akik legalább 5 éves gyakorlattal rendelkeznek. Aki egy évben 3-szor változtatott munkahelyén, ne jelentkezzen. Üzemi elvezetés biztosítása, közlekedés vállalati autóbusszal, 4 órás munkahét. Jelentkezés a központi műhelyvezetőnél.

Leinformálható, nem nyugdíjas, 4 órás takarítónő, kora reggeli takarításra felveszünk. Képzett munkakönyvi bejegyzéssel ne jelentkezzen! Országos Takarékpénztár, Hatvan u. 2—4.

Felvitelre keresünk gyakorlati rendelkező gépjármű elektromos szerelő, autómotorszerelő, hegesztő szakmunkásokat. Jelentkezni lehet a műszaki főigazgató vezetésénél, Új Élet Mgtsz Téglyás.

Felvezünk szakképzett boltvezető Nagykereki 22. sz. ABC élelmiszer-vegyesboltunkba. Főiskolai végzettséggel rendelkező dolgozókat közpvezetői munkakörbe. Jelentkezni lehet: ÁFESZ, Biharkeresztes, Kossuth u. 39.

Építkezők!

PARKETTA KEDVEZŐ ÁRON BESZEREZHETŐ SÁROSPATAK FAIPARI ÜZEMBEN Nagy Lajos u. 6. sz.

Table with 2 columns: Fajta (Tölgy fafaj, Bükk fafaj) and Ár (318 Ft/m², 280 Ft/m²)

VÁRJA ÖNT

a Hajdú-Bihar megyei Ruházati Kiskereskedelmi Vállalat

valamint debreceni és vidéki szaküzletei

Érdeemes megnézni a nyári vásár engedményes árúit

Table with 2 columns: Termék (Ájlanlatunk, Szövet, pamut, selyem méterárú, Rövidárú, Divatárú, bórdiszmu, Lakástextil árúk, konfekcionált ágynemű) and Ár (40%, 40%, 40%, 40%, 40%, 40%)

A CSŐSZERELŐ-IPARI VÁLLALAT 1. SZ. SZERELŐIPARI ÜZEM alberleti lehetőséget keres kb. 30 fő férfi dolgozója részére Debrecenben (bútorozott szobát) Az ajánlatokat ár és a férőhely megjelölésével 3581 Leninváros, Pf. 52. címünkre kérjük megküldeni.

KÖLTSÉGVETÉSI INTÉZMÉNY közgazdasági egyetemet vagy számviteli főiskolát végzett, hosszabb gyakorlattal rendelkező SZAKEMBERT KERES vezető gazdasági munkakörbe. „1981. ősz 149 691” jellegű a MAHIR debreceni kirendeltségébe.

NÁLUNK DUPLÁN NYERHET! VASVILL MINTATEREM Debrecen, Hatvan u. 43-49.

ELŐJEGYZÉS, SZAKTANÁCSADÁS, OTP-ÜGYINTÉZÉS ÉS HÁZHÓZ SZÁLLÍTÁS egyes készülékeknel előzetes bevizsgálás és üzembe helyezés. SZOLGÁLTATÁSAINKKAL IDŐT TAKARÍT MEG! HA BOLTUNKBAN MINTA UTÁN VÁSÁROL, SZERENCSESORSJEGYET HÚZHAT.

és 1500 — 1000 — 500, valamint 200 Ft-os VÁSÁRLÁSI UTALVÁNYT NYERHET!

